

PÄIVÄHOIDOSSA OLEVIENTEN LASTEN ISIEN TUKEMINEN

Päiväkoti Touhula Nurmijärvi ja Oulunsalo

Merja Helminen ja Niina Järvinen

Opinnäytetyö, kevät 2013

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Diak Etelä, Järvenpää

Sosiaalialan koulutusohjelma

Sosiaalialan suuntautumisvaihtoehto

Sosionomi (AMK) +

lastentarhanopettajan kelpoisuus

TIIVISTELMÄ

Helminen, Merja & Järvinen, Niina. Päivähoidossa olevien lasten isien tukeminen. Diak Etelä, Järvenpää, kevät 2013, 59 s, 2 liitettä.

Diakonia- ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, sosionomi (AMK) + lastentarhanopettajan kelpoisuus.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää päivähoidossa olevien lasten isien tuen tarvetta kasvatuksellisissa asioissa sekä kartoittaa heidän ajatuksiaan ihanteellisesta päiväkodista, sekä haimme vastauksia miten päivähoidon palveluja voitaisiin kehittää.

Selvityksemme oli luonteeltaan kvalitatiivinen. Selvityksen aineisto kerättiin 2012 jatkamalla kyselylomakkeet Coronaria Oy:n ylläpitämien Päiväkotitouhula Nurmijärvi ja Touhula Oulunsalon yksiköiden isille. Saatu aineisto analysoitiin teema- alueittain. Vertailimme saatuja vastauksia ja niiden eroavaisuuksia teemojen mukaisesti. Työmme teoriaosuus ja saadut vastaukset peilautuivat kiintymyssuhdeteoriaan ja vanhemmuuden tukemiseen kasvatuskumppanuuden avulla.

Analysoimamme tulokset kertoivat isien olevan suhteellisen tyytyväisiä tämänhetkisiin päivähoidon palveluihin. He eivät kaivanneet isille suunnattua pienryhmätoimintaa. Isät kokivat tarvitsevänsä päivähoidon henkilökunnalta tukea lähinnä kasvatuksellisissa asioissa, kuten lasten oppimiseen ja sosiaalisten taitojen kehittymiseen liittyvissä asioissa. Ihanteellinen hoitopaikka isien mielestä olisi kodinomainen, paikka jossa lapset viihtyisivät ja siellä olisi tarjolla monipuolista toimintaa. Päiväkodin henkilökunnalta isät toivoivat tasapuolisuutta sekä yksilöllistä hoito-otetta sekä ammatillisuutta.

Avainsanoja: Isyys, Yhteiskunnan tuki, Isä ryhmät, Osallisuus, Kasvatuskumppanuus

ABSTRACT

Helminen, Merja & Järvinen, Niina. Supporting Fatherhood in daycare. Language: Finnish. Järvenpää. 59 pages. 2 appendices. Spring 2013. Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services, Option in Social Services and Education. Degree: Bachelor of Social Services + Kindergarten teacher qualification.

The objective of the bachelor thesis was to research fathers' need for advice and support parenting, and to map out their thoughts about ideal daycare. In addition, the aim was to collect information about how to improve the service in daycare sector.

The final thesis was qualitative. As for methods, the data was collected by a questionnaire which was the theoretical part of our thesis. All collected answers reflect the attachment theory and parenting support with educational partnership.

The material for the final thesis was collected from two Coronaria daycare places, Touhula Nurmijärvi and Touhula Oulunsalo in November 2012. Questionnaires were analysed by themes. We verified all received answers and their differences by these themes.

The analysed results show that the fathers are relatively satisfied with today's daycare services. The fathers are not feeling left alone or they are not missing small group activities but they would like to have more support in parenthood issues such as children's learning and the development of social skills. An ideal daycare, in the fathers' opinion, would be to provide a place like home with different kinds of activities. The fathers are expecting daycare personnel to have a professional attitude when it comes to equality and individual treatment.

Keywords: Fatherhood, the support of society, father groups, partnership, educational partnership.

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO.....	6
2	TOIMINTAYMPÄRISTÖN KUVAUS.....	9
2.1	Nurmijärven kunta	9
2.2	Oulunsalo	10
2.3	Päiväkoti Touhula Nurmijärven ja Oulunsalon toimintaympäristö	11
2.4	Päiväkoti Touhulan arvot.....	12
2.5	Päiväkoti Touhulan ja vanhempien yhteistyö	12
2.6	Yksityisen päivähoiton Rahoitus	13
3	KEHITTÄMISPAINOTTEINEN OPINNÄYTETYÖ	15
4	TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT	18
4.1	Isän tärkeä osuus lapsen elämässä	19
4.2	Vanhemmuuden muutos yhteiskunnan muuttuessa	20
4.3	Isyyden muutos	20
4.4	Kasvatuskumppanuus varhaiskasvatuksessa	24
4.4.1	Kasvatuskumppanuus kannattelee lasta varhaiskasvatuksessa	25
4.4.2	Päivähoidon ja perheen kasvatusyhteistyön tulkinnat.....	27
4.5	Kiintymyssuhdeteoria	28
4.6	Päivähoitoon liittyvät lait ja säädökset	30
5	TUTKIMUSVALINTOJA	33
5.1	Selvityksen tarkoitus ja tutkimustehtävät	33
5.2	Tutkimusmenetelmä, aineisto ja analysointi.....	35
5.3	Tutkimusaineiston keruu.....	36
5.4	Tutkimusaineiston analyysi	37
5.5	Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus	37
6	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	39
6.1	Tiedonhankinta ja kyselylomakkeet	39
6.2	Aineiston analyysi.....	40
6.3	Teema 1: isän tuki nyt.....	42
6.4	Teema 2: Isien tuen tarve	42
6.5	Teema 3: Isien näkemys ihannepäiväkodista.....	43
6.6	Teema 4: Pienryhmätoiminta isille	44
6.7	Teema 5: Henkilökunnan lähestyttävyys	44
7	TUTKIMUSTULOKSET	45
7.1	Vastanneiden perustiedot	45

7.2 Vastaukset avoimiin kysymyksiin	46
8 JOHTOPÄÄTÖKSET	47
LÄHTEET	50
LIITE 1: SAATEKIRJE	56
LIITE 2: KYSELYLOMAKE ISÄLLE	57

1 JOHDANTO

Teimme opinnäytetyömme yhteistyönä Coronaria Oy:n ylläpitämien Päiväkotitouhula Nurmijärvi ja Touhula Oulunsalon kanssa. Halusimme tehdä opinnäytetyön, joka on käytännönläheinen, meitä kiinnostava ja ammatillisuuttamme tukeva. Päivähoito on luonnollinen tutkimuskenttä, koska molemmat työskentelemme päivähoidon alalla. Sosionomin tutkinnon lisäksi saamme lastentarhanopettajan kelpoisuuden, joka asetti jonkinlaisen viitekehyksen työllemme. Pohdittuamme eri aihe-alueita päädyimme tutkimaan isien tukemista kasvatuksellisissa asioissa päivähoidon keinoin. Isien osallisuutta päivähoidon asiakkaana sekä isien tuen tarvetta, jota on tutkittu vähän. Isyys on tänä päivänä ollut paljon julkisuudessa esillä ikävien tapahtumien vuoksi, kuten esimerkiksi perhesurmien muodossa. Koemme, että työmme aiheen tutkimiselle on suuri tarve tämänhetkisessä yhteiskunnassamme.

Tutkimuksemme kohderyhmänä ovat alle kouluikäisten lasten isät ja isyyden tukeminen päivähoidossa. Tarkoituksenamme on kartoittaa, miten Coronaria Oy:n ylläpitämissä Päiväkotitouhulan Nurmijärven ja Oulunsalon yksiköissä tuetaan isyyttä, miten palvelu vastaa heidän tarpeisiinsa ja kuinka sitä voitaisiin kehittää. Tarkoituksenamme on saada isien ääni kuuluville, painottaa heidän merkitystään lapsen elämässä sekä vastata heidän tarpeisiinsa vanhemmuuden tukemiseksi ja antaa edellä mainitulle palvelun tarjoajalle kehitysideoita toteutettavan isätyön kehittämiseksi.

Lapsen kiintymys hoivaaviin aikuisiin on tärkeä. Jo varhaislapsuudessa kiintymyssuhdeteorian mukaan on erittäin tärkeää luoda pitkäaikainen suhde lapsen ja vanhemman välille. Lapsi ei tule toimeen ilman vahvaa kiintymyssuhdetta, jonka pohjalta tunne-elämä kehittyy. Ensin se on yhden aikuisen ja lapsen välistä, mutta laajentuu nopeasti molempiin vanhempiin, mikäli suhde on pysyvä. Teoria vahvistaa molempien vanhempien tärkeyttä eikä vain äiti-lapsi suhdetta. Kiintymysteoria kuvaa varhaisten ihmissuhteiden vaikutusta myöhempään kehitykseen.

Lapsen jäädessä varhaiskehityksessä vaille kiintymystä kärsii hänen persoonallisuuden kehityksensä. Äärimmäisissä tapauksissa lapsen elämänhalu ja kiinnostus katoavat kiintymyksen ja henkilökohtaisen huomion puuttuessa. Elleivät vanhemmat vastata lapsen

tunteisiin, jää suurin osa lapsen tunteista tiedostamattomaksi ja kehittymättömäksi. Mitä heikompia tunteet ovat, sitä värittömämpää hänen elämästään tulee. Varhainen kiintymyssuhde tarjoaa perustan sekä älylliselle kehitykselle että tiedon halulle. (Puolimatka 2011, 296 - 297.)

Sarah S. McLanahanin ja Gary Sandefurin mukaan lapsen hoidossa ei ole perheen veroista. Jos he suunnittelisivat järjestelmän, joka varmistaisi lasten perustarpeista huolehtimisen, he päätyisivät todennäköisesti johonkin samankaltaiseen kuin kahden vanhemman ihanne. Teoriassa tällainen rakennesuunnitelma ei ainoastaan varmista, että lapset saavat käyttöönsä kahden aikuisen ajan ja rahan, vaan tarjoaa myös kontrolloivan ja tasapainottavan järjestelmän, joka edistää laadukasta vanhemmuutta. Molempien vanhempien biologinen suhde lapseen lisää todennäköisyyttä, että vanhemmat pystyvät samaistumaan lapseen ja ovat valmiita tekemään uhrauksia lapsen puolesta. Se vähentää todennäköisyyttä, että vanhemmat käyttäisivät lasta hyväkseen. (McLanahan & Sandefur 1994,38.)

Lapsi, jonka isällä on kaikki neljä ominaisuutta, biologinen, juridinen, sosiaalinen ja psykologinen isyys ja elää isänsä läheisyydessä, kokee ymmärrettävästi isyyden ehjemmin kuin lapsi, jonka isä on hajaantunut eri henkilöiksi. Isän puute isyyden pirstoutumisen takia on monien lasten elämässä polttava ongelma. (Pulkkinen 2002, 121.)

Muutaman vuosikymmenen aikana isän rooli ja tehtävä perheen elättäjänä on muuttunut paljon. Nykypäivänä perheen äidit osallistuvat elannon hankkimiseen siinä missä isätkin. Tämä seikka on saanut monet miehistä tuntemaan hämmennystä ja jopa neuvottomuutta. Monen isän mielestä isän tärkein tehtävä on huolehtia perheen taloudesta ja aineellisesta hyvinvoinnista. Äitien siirtyminen kotoa työelämäänsä on tuonut myös isät kanssakäymiseen päivähoidon kanssa. Isät tuovat ja hakevat lapsiaan päiväkodista siinä missä äiditkin. Äidit ovat kuitenkin yleensä huolehtineet enemmän lasten asioista ja kanssakäymisestä päiväkodin henkilökunnan kanssa. Isillä onkin usein kokemus, että he jäävät esimerkiksi kasvatuskeskusteluissa äidin varjoon. (Kalland & Sinkkonen 2011, 115.)

Päivähoidossa on huomioitu vanhempien kasvatuskumppanuuden tärkeys. Sen toteuttaminen ei aina kohtaa tarvetta tai se koetaan vaikeaksi henkilökunnan taholta. Varhais-

kasvatuksen suunnitelma (Vasu) on pakollinen päivähoidossa jokaiselle lapselle. (Päivähoitolaki 1973.) Vasuun liittyvät keskustelut käydään kasvattajien ja huoltajien kanssa vähintään kerran vuodessa, mieluummin kaksi kertaa. Keskustelut ovat hyvä tapa pysyä ajan tasalla yhteisistä pelisäännöistä ja reunaehdoista.

Haastetta opinnäytetyöhön tuo, ettei isien tukemista päivähoidon keinoin kasvatuksellisissa asioissa ole paljon tutkittu. Neuvolan puolella isyyden tukemista on tutkittu enemmän, mutta päivähoidon puolella tutkiminen on ollut vähäistä. Vielä tänä päivänäkin isät kokevat jäävänsä hieman ulkopuolisiksi, muun muassa kasvatuskeskusteluissa, jos molemmat vanhemmat ovat paikalla.

Opinnäytetyömme tarkoitus on palvella Coronarian Päivähoito Oy:n alaisia päiväkoteja. Olemme tyytyväisiä, jos muutkin tahot voivat hyötyä saamistamme tutkimustuloksista. Tavoitteenamme on, että yksiköt hyötyisivät osaltaan yhteisesti toteutettavasta tutkimuksesta. Tarkoituksena on kyselylomakkeen avulla selvittää päivähoidon asiakkaina olevien isien tämänhetkinen tuen riittävyys sekä heidän mahdolliset lisätarpeensa tuen lisäämiseksi. Kyselylomakkeen kysymyksiä oli yhteensä kolmetoista. Seitsemän ensimmäistä oli perustietokysymyksiä. Loput kuusi olivat avoimia, joihin isät saivat vastata kukin oman kokemuksensa mukaan.

Selvityksemme on luonteeltaan laadullinen. Kyselylomakkeiden avulla keräsimme tietoa isiltä anonymisti. Kyselylomakkeet jaoimme Päiväkoti Touhula Nurmijärven kaikille isille sekä Oulunsalon yksikön 15:sta isälle. Kokonaisuudessaan 45 kyselylomaketta, koska perheissä on useampi sisarus. Selvityksemme tiedunkerroa toteutettiin jakamalla kyselylomakkeet suoraan isille ja vastausten palautus tapahtui päiväkotiyksiköiden postilaatikoihin.

2 TOIMINTAYMPÄRISTÖN KUVAUS

Coronaria Päivähoito Oy on osa Cor Group:a. Cor Group on vuonna 1988 perustettu täysin suomalaisten omistuksessa oleva konserni. Konsernin keskeiset liiketoiminta-alueet ovat terveydenhuolto, digitaalinen media sekä asumis- ja palvelukehitys. Yrityksen tavoitteena on kerätä terveys- ja hyvinvointialan ammattilaiset, palveluntarjoajat sekä palveluiden käyttäjät samaan paikkaan tarjotakseen mahdollisimman hyvää ja edistyksestä terveydenhuoltoa ja hoivapalvelua. (Coronaria 2012.)

2.1 Nurmijärven kunta

Nurmijärven kunnassa on asukkaita yli 40 000, joten se on Suomen suurin kunta. Nurmijärvi on pinta- alaltaan 367 neliökilometriä. Isoimmat keskittymät ovat Klaukkala, Kirkonkylä ja Rajamäki. Asukkaat ovat suurelta osin lapsiperheitä. Kaksikymmentäviisi prosenttia asukkaista on alle 15-vuotiaita. Tutkimukset ovat osoittaneet kuntalaisten arvostavan turvallista elämää. Nurmijärven lasten, nuorten ja perheiden palveluita ohjaa "Varhainen avoin yhteistyö peruspalveluissa" - toimintamalli, joka ohjaa asiakaslähtöiseen, moniammatilliseen ja verkostomaiseen yhteistyöhön. Varhainen tuen antaminen ja asioihin puuttuminen yhdessä vastuuta kantaen on kuntalaisten ajatus. Tätä ajatusta tukevat myös kunnan strategiset linjaukset sekä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma. (Nurmijärvi 2011.)

Päiväkoti- ikäisten lasten vanhemmilla on valinnanvapaus kunnallisen päiväkodin, ostopalvelupäiväkotien tai yksityisellä hoitotuella toimivan päiväkodin välillä. Yksityisten päiväkotien valvojana toimii varhaiskasvatuksen kunnan nimeämä virkamies. Ostopalvelupäiväkoti on yksityinen yritys, jolta kunta ostaa palvelut. Päiväkotiin hakeminen tapahtuu samalla hakemuksella kuin kunnallinenkin sekä maksu on sama kuin kunnallisessa. Yksityisen hoidon tuen päiväkodit eivät eroa ostopalvelupäiväkodista muulla tavalla kuin he voivat itse valita asiakkaansa. Yksityisen hoidon tuki maksetaan suoraan yritykselle. Yksityisen hoidon tuki sisältää lakisääteisen tuen ja kuntalisän. Yksityisen hoidon tuki ja kuntalisä ei ole rajattu vain asumiskuntaan vaan sitä voi käyttää muissakin kunnissa oleviin yksityisiin hoitopalveluihin. (Nurmijärvi 2011.)

Nurmijärvellä on toiminnassa 37 kunnallista päiväkotia, joista yksi on ruotsinkielinen, yksi vuoropäiväkoti ja kaksi iltahoitoa antavaa päiväkotia sekä yksityisiä hoitopaikkoja on seitsemän, joista yksi on englanninkielinen. Esiopetus on Nurmijärvellä ilmaista. Nurmijärveläisellä esiopetuksella on tavoitteena herkistää lasta elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen yhdessä vanhempien kanssa. Nurmijärvellä esiopetus tapahtuu päiväkotien koko- ja osapäiväryhmissä. Esiopetuksen tavoitteet ja toimintatavat ovat kunnan esiopetussuunnitelman mukaiset. Esiopetussuunnitelma pohjautuu valtakunnalliseen esiopetussuunnitelmaan. (Nurmijärvi 2011.)

2.2 Oulunsalo

Haukipudas, Kiiminki, Oulu, Oulunsalo ja Yli-Ii liittyivät yhteen 1.1.2013. Näin Oulu kasvoi asukasmäärältään Suomen viidenneksi suurimmaksi kaupungiksi. Asukkaita on tällä hetkellä yli 200 000. Oulu sijaitsee Pohjanlahden rannalla, Oulujoen suistossa.

Noin viisi prosenttia asukkaista on alle 15-vuotiaita, asukkaista suurin ikäluokka on 25-64 -vuotiaita eli juuri työikäisiä. Opiskelijakaupunkina tunnettu Oulu sekä paljon työpaikkoja omaavana ikäjakautuma on selventävä. Syntyvyys on korkea, suurperheet yleisiä. Oulun kaupungin varhaiskasvatuksen yksiköt (päiväkodit, ryhmäperhepäiväkodit) jakautuvat neljälle maantieteelliselle alueelle, pohjoinen, itäinen, eteläinen sekä keskinen alue. Kaikilla alueilla toimii niin kunnallisia kuin yksityisiä päivähoitopalveluja. Yksityisiä päiväkoteja on 51 kpl ja kunnallisia päiväkoteja sekä ryhmäpäiväkoteja yhteensä 114 kpl. Oulun seutu on mahdollisesti Suomessa eniten yksityisiä päiväkotipalveluja omaava kaupunki, lähes kolmas osa on yksityisiä. (Oulu 2013.)

Varhaiskasvatussuunnitelma on päivähoitolain ja -asetusten ohella tärkeä ohjaava ja linjaava asiakirja kaikissa kaupungin varhaiskasvatusympäristöissä. Se luo puitteet kaikkeen suunnitteluun ja toteutukseen. Kaupunkikohtainen varhaiskasvatussuunnitelma pohjautuu Varhaiskasvatuksen valtakunnallisiin perusteisiin. Varhaiskasvatussuunnitelmaa päivitetään vähintään kerran vuodessa. Varhaiskasvatusta säätelee päivähoitolaki ja esioppilaiden kohdalla myös perusopetuslaki. Myös Oulun varhaiskasvatuspalveluiden lähtökohtana on kasvatuskumppanuus, joka on hieno ja kehittävä tapa yhdessä vanhempien kanssa luodaan hyvä pohja lapsen kokonaisvaltaiseen kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen. Valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin pohjautuva Oulun varhaiskasvatussuunnitelma (VASU) linjaa toiminnan sisällölliset tavoitteet. Perus-

tavoitteena on hyvinvoiva lapsi. Varhaiskasvatuksen sisältöjä arvioidaan, kehitetään ja seurataan vuosittain. (Oulu 2013.)

2.3 Päiväkoti Touhula Nurmijärven ja Oulunsalon toimintaympäristö

Touhula- päiväkodit ovat suomalainen päiväkotiketju, joiden toimipisteitä on muun muassa Nurmijärvellä ja Oulunsalossa. Touhulan päiväkotiyksiköissä toiminta suunnitellaan, toteutetaan lapsilähtöisesti, lapsiryhmän toiveet ja tarpeet huomioiden. Liikunta on vahvasti esillä toiminnassa ja päiväkotitouhula noudattaa varhaiskasvatuksen lasten liikunnan suosituksia sekä noudattaa Nuori Suomi liikuntasuosituksia. Päiväkoti tiedottaa vanhemmille säännöllisesti digitaalisen kasvunkansion kautta. (Coronaria 2012.)

Päiväkoti Touhula Nurmijärvi on uusi päivähoidonyksikkö ja se on perustettu 1.1.2012. Päiväkoti sijaitsee Laidunalueella Nurmijärvellä. Päiväkodin toiminnassa on vahvasti esillä päivittäin arkiliikunta. Liikkuva lapsi on huomioitu väljässä ja lasta liikkumaan innostavissa tiloissa. Tavoitteena onkin innostaa lapset liikkumaan niin sisätiloissa, kuin ulkona. (Coronaria 2012.)

Nurmijärven yksikössä on tällä hetkellä 51 lasta hoidossa kolmessa osastossa. Alle kolmivuotiaiden Nallela osastolla on 12 lasta ja kolme kasvattajaa, yksi lastentarhaopettaja ja kaksi lastenhoitajaa, Kissalassa, 3-4- vuotiaiden osastolla on tällä hetkellä 18 lasta ja kaksi kasvattajaa, lastentarhaopettaja ja lastenhoitaja ja laitosapulaisharjoittelija, Kettulassa, 5-6- vuotiaiden osastolla on 21 lasta ja kolme kasvattajaa, kaksi lastentarhaopettajaa ja lastenhoitaja. Lisäksi päiväkodissa on oma valmistuskeittiö ja keittäjä. (Coronaria 2012.)

Touhula-päiväkodit on aloittanut päiväkotitoiminnan 1.8.2012 Oulunsalossa. Touhula- Oulunsalossa toimii kolme päiväkotiryhmää. Ampiset, jossa on 21 paikkaa 4-6 vuotiaille lapsille. Ryhmässä on myös esiopetus kuusivuotiaille lapsille. Muuriset, jossa on 21 paikkaa 3-5 -vuotiaille lapsille sekä Öttiset, jossa on 12 paikkaa 1-2 -vuotiaille lapsille. Päiväkoti Touhula tarjoaa perheille monipuolista ja lapsilähtöistä varhaiskasvatusta sekä turvallista päivähoitoa. (Coronaria 2012.)

2.4 Päiväkoti Touhulan arvot

Päiväkoti Touhulan arvot perustuvat hyvään asiakaskokemukseen. Tarkoituksena on luoda laadukas ja monipuolinen toimintaympäristö. Yhteisöllisyys on myös avainasemassa toiminnan luomisessa. Päiväkodin tavoitteena on, että lapset ulkoilevat vähintään kaksi tuntia päivässä. Toiminta on liikuntaan painottuva ja lapsia innostetaan liikkumaan monin eri keinoin. Ulkoilun toimivuus ja turvallisuus on suunniteltu mahdollistamalla eri-ikäisille ulkoiluajat porrastetusti. Ulkoilujen aikana hoitajia on aina tarvittava määrä, jotta edellä mainittu lasten turvallisuus on taattu. (Coronaria 2012.)

Päiväkoti Touhulan pyrkii siihen, että henkilökunta on motivoitunutta ja jokaisella työntekijällä on mahdollisuus tuoda omat vahvuutensa työyhteisön hyväksi. Työntekijöiden tulee pyrkiä työssään aitoon vuorovaikutukseen sekä lasten positiiviseen huomioimiseen. Päiväkoti Touhulassa ei käytetä epäeettisiä tai nolaavia rangaistuksia. Työyhteisön tulee olla sitoutunut kunnioittamaan asiakasperheitä ja kaikkia lapsia kunnioittavasti. (Coronaria 2012.)

Kaikki päiväkotit Touhulat ovat liikuntapainotteisia ja noudattavat Nuori Suomi liikuntasuosituksia tarjoamalla liikuntaa vähintään kaksi kertaa viikossa sekä päivittäin mahdollistetaan lasten aktiivinen liikkuminen niin sisällä kuin ulkona. Lasten kanssa lauletaan ja musisoidaan runsaasti sekä toimitaan muutoinkin hyvien päiväkotitapojen mukaan. Kaikki aseisiin liittyvä on päiväkodissa kielletty, myös sotiminen. Lasten päivärytmissä kunnioitetaan vanhempia ja heidän asiantuntemustaan oman lapsensa kohdalla. Kasvatuskumppanuus on tärkeää. Päiväkodissa ei tarvitse nukkua päiväunia, mutta lepopohetki on suotavaa. Touhuloissa ei myöskään pakoteta ketään syömään vaan kehoitetaan maistamaan, tämä takaa lapselle itsemääräämisoikeuden. (Coronaria 2012.)

2.5 Päiväkoti Touhulan ja vanhempien yhteistyö

Päiväkodissa on kaksi kertaa vuodessa vanhempainilta ja Vasu- keskustelut, yleensä yksi syksyllä ja yksi keväällä. Lapsen tullessa päiväkotiin ensimmäistä kertaa, on mahdollista, että vanhemmat ja lapsi tulevat tutustumaan ja viettämään aikaa päiväkodilla yhdessä leikkien ja henkilökuntaan tutustuen. Vanhemmat voivat myös poistua hetkeksi

paikalta jättäen lapsen, jolloin lapselle muodostuu tunne että hänet haetaan pois. Päiväkodissa järjestetään kaksi kertaa vuodessa perhetapahtuma, johon kutsutaan myös ulkopuolisia yhteistyökumppaneita sekä mahdollisia uusia asiakasperheitä. Päiväkodissa on vuosittain isovanhempien päivä Kalevalan päivän yhteydessä. Päiväkodissa vietetään juhlia sekä jouluna että keväällä. Päiväkodissa otetaan myös muut juhlapyhät huomioon. Iloiset vappujuhlat ja itsenäisyyspäivän presidenttipari kuuluvat traditioihin. (Coronaria 2012.)

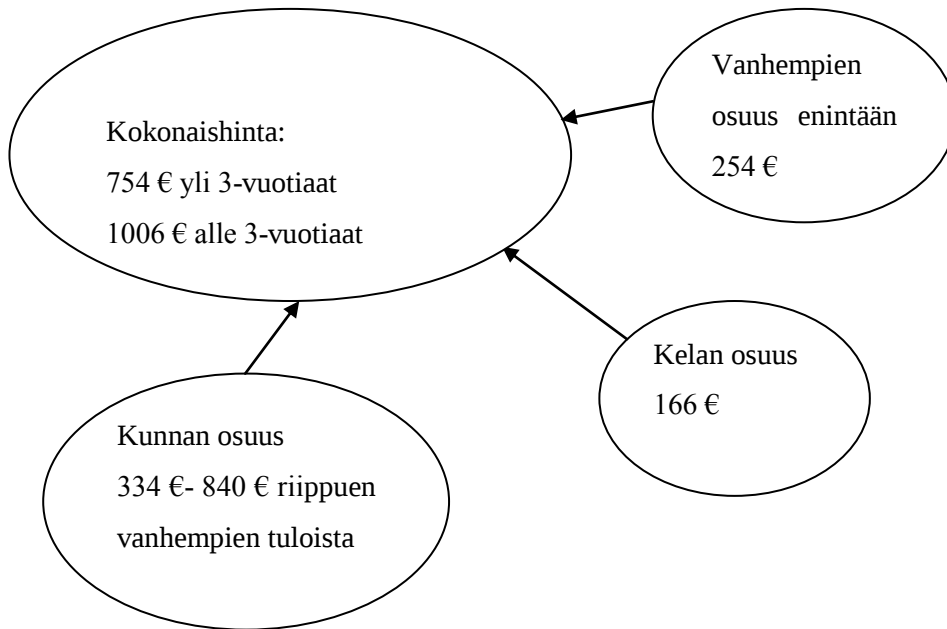
2.6 Yksityisen päivähoidon Rahoitus

Päivähoidosta peritään kuukausimaksu, joka määräytyy perheen koon ja bruttotulojen mukaan. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut on sidottu indeksiin asiakasmaksulain (734/1992 2 §:n 2. momentin perusteella 1.8.2008 lukien). Indeksitarkistukset tehdään kahden vuoden välein. Myös lasten päivähoitomaksut on elokuun 2008 alusta lukien sidottu säännöllisiin indeksitarkistuksiin. Maksu peritään enintään 11 kuukaudelta toimintakauden(1.8.- 31.7.) aikana. Perheitä veloitetaan ilmoittamaan tulojen muutoksista välittömästi. Maksun viivästyskorko on 10 % ja se on ulosottokelpoinen ilman oikeuden päätöstä.

Touhulan päiväkodit ovat yksityisiä ja toimivat Kelan, kunnan ja vanhempien rahoituksella. Lapsen päivähoidon kokonaishinta on tällä hetkellä alle kolmevuotiailta 1006€ ja yli kolmevuotiailta 754€ kuukaudessa. Maksu koostuu vanhempien osuudesta, joka on maksimissaan Nurmijärvellä 254€/ kuukausi, sama kuin kunnallisessa hoidossa. Erotuksen maksaa Kela ja kunta. Näiden osuus riippuu vanhempien osuudesta, eli jos vanhempien tulot ovat pienemmät, niin heidän osuus pienenee ja kunnan ja kelan osuus suurenee.

Touhula- Oulunsalossa elokuussa 2012 alkaneella toimintakaudella kuukausihinta on lapsen kunnallinen hoitomaksu + 15 €. Uuteen Ouluun liittynyt Oulunsalo otti elokuussa 2012 käyttöön Oulussa käytössä olevan palvelusetelin, jossa on mm. sisaralennus ja tulojen mukaan muuttuva hoitomaksu. Palvelusetelillä kaupunki maksaa osan hoitomaksusta ja korvaa ennen käytössä olleen Kelan yksityisenhoidon tuen ja kunnan tuen. Palveluseteli on lapsikohtainen ja sen määrä arvioidaan samalla tavalla

kuin kunnallisessakin. Seuraavassa on graafinen esitys hinnan muodostuksesta Nurmijärvellä.

Kuva 1. Yksityisen päivähoidon maksukaavio, hinnat ovat voimassa Nurmijärvellä.

3 KEHITTÄMISPAINOTTEINEN OPINNÄYTETYÖ

Isyyden olemuksen arvoitusta on yritetty selvittää tutkimalla isän kanssa kasvaneita verrattuna ”isättömiin lapsiin”. Tulokset ovat olleet moniselitteisiä siksi, että monessa ydinperheessä isät eivät olleet psyykkisesti läsnä lapsilleen tai suhteet lapsiin eivät olleet hyviä, kun taas ”isättömällä” lapsella saattaa olla runsas kasvattajien joukko tukeaan. Greenson (1968) mainitsee, että isä on merkittävä ja myönteinen vaikuttaja pienen lapsensa elämässä jo ennen oidipaalivaihetta. Myös Margaret Mahlerin (1975) näkemys nostaa näkyville isän suuren vaikutuksen pienen lapsen elämässä. Hänen mukaansa isä estää äitisymbioosista irtautuvaa lasta valumasta takaisin äitiriippuvuuteen. Isä tukee myös lapsen kiinnostusta ja uteliaisuutta ympärillä olevaan maailmaan.

Opinnäytetyömme tarkoituksena on nostaa esiin isän suuri merkitys lapsen elämässä ja selvittää, minkälaista tukea isät kasvatuksellisissa asioissa kaipaavat ja kuinka päivähoito voisi paremmin tukea heitä. Tarkoituksena on Päiväkotitouhulan lasten isien vanhemmuutta tukevien toimintamenetelmien kehittäminen ja isän roolin vahvistaminen. Lähdemme liikkeelle kysymyksestä, kohtaavatko kohderyhmämme tarpeet ja heille tarjottu tuki toisensa.

Tutkimuksemme tavoitteena onkin antaa palvelun tarjoajille tietoa kohderyhmämme, päivähoitossa oleville lapsien isien, tarpeista ja toiveista vanhemmuutensa tueksi sekä näin antaa mahdollisuus kehittää palveluja jatkossa näitä tarpeita vastaaviksi. Palveluja kehitettäessä Lastensuojelulain 8§ velvoittaa huolehtimaan siitä, että palveluilla tuetaan vanhempia kasvatustehtävässään ja kyetään saamaan selville lapsiperheiden ja lasten erityisen tuen tarve (Sosiaaliportti i.a).

Työmme tavoitteena on tuoda isyyden merkitystä konkreettisemmin näkyville, mikä näkyy arjessa esimerkiksi isän ja lapsen välisen suhteen vahvistamisena. Tutkimuksemme myötä on tarkoitus saada konkreettisia ideoita asiakastyön muotoon ja isien kohtaamiseen.

Kysymysten muotoon aseteltuna selvitystyön tavoitteena on vastata seuraaviin kysymyksiin:

1. Saavatko isät tarpeeksi tukea päiväkodilta?
2. Minkälaista tukea he haluaisivat?
3. Minkälainen olisi heidän mielestään ihannepäiväkoti?

Aiempiä tutkimuksia isien kokemuksista ja toiveista päivähoidon suhteen on hyvin vähän. Enemminkin on tehty tutkimuksia neuvolan isille tarjoamasta tuesta ja sen tarpeesta. Luimme ja käytimme johtopäätöstemme pohjana oman kyselymme vastauksia sekä Pirjo Paanasen kirjoittamaa perhebarometriä Päivisin leiväntuoja, iltaisin hoiva-isä. Tutkimuksessa on selvitetty alle 3-vuotiaiden esikoislasten isien näkemyksiä ja kokemuksia isyydestä. Vuoden 2006 perhebarometrissä on käytetty kahta erilaista aineistoa: alle 3-vuotiaiden esikoisten isien kyselyaineistoa sekä viittätoista alle 3-vuotiaan esikoisen isän haastattelua, jotka asuivat lapsen äidin kanssa. Aineiston ulkopuolelle jäivät näinollen yksinhuoltajaisät, etäisät sekä uusperheiden isät. (Paananen 2006, 14.)

Lapin sairaanhoitopiirin äitiysneuvoloissa toteutettu tutkimus osoitti, että terveydenhoitajilla on monia erilaisia tapoja tukea isyyttä ja laajuus tukemisessa vaihtelee terveydenhoitajien välillä paljon. Keinoina terveydenhoitajat käyttävät eniten keskustelua isien kanssa sekä antavat esitteitä ja oppaita. Lisäksi tutkimus selvensi, että työkokemuksella on suuri merkitys isyyden tukemisen monipuolisuuteen. Tutkimuksen perusteella voidaan päätellä, että isyyden tukeminen Lapin sairaanhoitopiirin kuntien äitiysneuvoloissa on suhteellisen hyvää, vaikkakin sen sisällössä on myös kehitettävää. (Möller & Tervo 2011.)

Pirkanmaan ammattikorkeakoulussa toteutettiin tutkimus jossa käsiteltiin isyyttä ja sen eri muotoja, terveydenhoitajan roolia isyyden tukijana sekä terveydenhoitajan ja Mannerheimin Lastensuojeluliiton (MLL) välistä yhteistyötä. Tavoitteena oli antaa isien kanssa työskenteleville valmiuksia isyyden tukemiseen varsinkin neuvolaympäristössä. Opinnäytetyön tiimoilta järjestettiin kaksi isä-lapsi -kahvilailtaa MLL:n Laivapuiston perhetalossa Tampereella. Kahvilailtojen aiheina oli tiedon antaminen isiä kiinnostavista aiheista ja auttaa jaetun vanhemmuuden toteuttamisessa sekä kasvun ja kehityksen tukeminen. Osallistuneet isät pitivät kahvilailtoja mukavana ajanviettotapana lasten

kanssa yhdessä. Isät pitivät iltojen vapaamuotoisuudesta ja toivoivat että ne jatkuvat myös sellaisina, joskin aina silloin tällöin voisi olla jonkin teeman käsittelyä. Toiminnalla tavoitettiin vain aktiiviset isät, joten haasteeksi muodostui ne, jotka olisi kahvilaa eniten tarvinnut, miten heidät tavoitaisi. Tunnettavuuden lisääminen korostui palautteen perusteella. Neuvolan terveydenhoitajan ja MLL:n yhteistyön kehittäminen auttaisi verkostoitumista, jolloin isät lähtisivät helpommin mukaan järjestön toimintaan. (Harjula & Viskari 2009.)

Jyväskylän ammattikorkeakoulussa toteutettu opinnäytetyö, jonka tavoitteena oli, isien tuen saanti jo ennen lapsen syntymää sekä tarjota lisää tietoa isien tarpeista liittyen isyyteen. Tämän pohjalta he osaisivat työntekijöinä auttaa isiä. Lisäksi päämääränä oli kehittää asiantuntijuuttamme isäksi kasvun prosessissa. Tutkimus kartoitti saatua tukea raskauden aikana ja erilaisten ryhmien tarpeellisuutta. Tutkimus toteutettiin Porin avo-terveydenhuollon äitiysneuvolan kanssa ja siihen osallistui 26 isää. Tutkimuksessa tuli esiin ensimmäisen lapsen isistä puolet (50 %) kokivat isyyteen saadun tuen riittämättömäksi. Neuvolasta saatu tuen määrä eri aihealueittain vaihteli: Synnytystapahtumaan ja synnytyksen lähestymiseen 43 % isistä tunsi saaneensa paljon tukea, Isyyden herättämisen tunteiden käsittelyyn 43 % vastaajista ei tuntenut saaneensa tukea laisinkaan. Isäryhmien sisällön tärkeimmäksi aiheeksi nousi vauvan hoitaminen ja synnytyksen jälkeinen arki. 58 % vastaajista koki, että ryhmien jatkuminen on tarpeellinen tai erittäin tarpeellinen. (Antila & Uusitalo 2009.)

Pohjois- Karjalan ammattikorkeakoulussa tehdyn opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää kokemuksia ja tunteita isyydestä, äitiys- ja lastenneuvolapalveluista sekä kehitysehdotuksia neuvolapalveluihin. Aineisto kerättiin avoimia kysymyksiä sisältävällä kyselylomakkeella. Tuloksissa kävi ilmi, että isyys koetaan positiivisena ja elämää muuttavana asiana. Isyys herättää paljon tunteita, ja niiden vaihtelu on yleistä. Isyys tuo muutoksia jokapäiväiseen elämään ja arkeen. Isät kokivat äitiys- ja lastenneuvolapalvelut myönteiseksi tueksi ja olivat tyytyväisiä saamaansa tukeen ja ohjaukseen. (Korhonen & Lahtinen 2012.)

4 TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT

Päivähoitopalvelut ovat nykypäivänä suuressa osassa suomalaisten lapsiperheiden arkea. Valtaosa suomalaisista lapsista käyttää päivähoidon palveluita ennen kouluikää. Päivähoitojärjestelmän hieno uudistus oli 1973 voimaan tullut päivähoitolaki. Siihen asti päivähoitoa oli säädellyt lastensuojelulaki, jossa kotihoito nostettiin parhaimmaksi hoitomuodoksi. Uusi päivähoitolaki muutti vanhan näkemyksen päivähoidosta yhdistämällä erillään toimineet seimet ja lastentarhat. Samalla se myös eritteli hoidon huollollisesta kytkennästä ja liitti sen yhteen kasvatuksen kanssa. Päivähoidosta tuli kaikille yhteinen sosiaalipalvelu. (Alasuutari 2003, 68.)

Varhaiskasvatuksen kansainvälisissä vertailututkimuksissa (esim. IEA Preprimary Study 2006) on tarkasteltu syitä kodin ulkopuoliselle lasten päivähoidolle. Tutkimuksen tuloksissa on nähtävissä jako päivähoidon yhteiskunnallisiin ja pedagogisiin tehtäviin. Osa haastatelluista vanhemmista painottaa esiopetuksen hyötyä lapsen kehitykselle, toiset taas katsovat oman työssäkäynnin tai opiskelun aiheuttamat lastenhoito- ongelmat esijaiseksi syyksi siihen, että lapsi on päivähoidossa. (Karila, Kinos ja Virtanen 2001, 14).

Vanhemmat ajattelevat päivähoidon toimivan lapsen sosiaalisuuden kehittäjänä, kehityksen virikkeistäjänä sekä lapsen yksilöllisyyden toteuttajana. Vanhemmat toivovat lastensa ryhmätaitojen kehittyvän sekä lasten oppivan sääntöjä päiväkodissa. Maarit Alasuutarin (2003, 70 - 73) tutkimuksessa on todettu vanhempien pitävän päiväkoteja ensisijaisina paikkoina lapsen kanssakäymisen taitojen kehittäjänä. Vanhemmat ovat tunteneet, että vanhempien ja kodin antama kasvatustyö on riittämätöntä lapsen sosiaalisen kehityksen turvaajana ja samalla esiin on noussut varhaiskasvatuksen ammattilaisten asiantuntijuuden tärkeys.

Vanhemmat mieltävät myös ohjatun toiminnan tärkeyden lapsen kehityksen edistäjänä. Lasten tulisi heidän mukaansa saada varhaiskasvatushenkilöstön suunnittelemaa ja ohjattua toimintaa, joka on kasvatustavoitteisiin pohjautuvaa. Myös yksilöllisyyden kunnioittaminen toiminnassa on vanhempien mielestä tärkeää. Alasuutarin (2003, 77 - 88.) tutkimuksessa kävi ilmi, että vanhemmat kokivat, ettei heillä ja kodilla ole edellytyksiä vastata lapsen tarvitsemasta kasvatuksesta kokonaisuudessaan yksin, vaan he kaipaavat

varhaiskasvatushenkilöstöltä tukea kasvatuksellisissa asioissa. Päivähoidosta on tullut iso ja luonnollinen osa alle kouluikäisten lasten arkea.

4.1 Isän tärkeä osuus lapsen elämässä

Isän ja lapsen yhdessäolo on tärkeä seikka ja sen edellytyksenä on isän tunnepitoinen sitoutuminen lapseen. Selvityksessämme kohteena ovat olleet alle kouluikäisten lasten isät. Eli voidaan sanoa, että leikki-ikäisten lasten isien näkemyksiä selvityksessämme kartoitamme. Isien yhdessäolo lastensa kanssa on yhteydessä lapsen kognitiiviseen, fyysiseen sekä motoriseen kehitykseen. On tutkittu, että isän yhdessäolo poikkeaa lapsen ja äidin yhdessäolosta. Isän ja lapsen yhdessäolo on fyysisempää ja leikillä on suurempi osa kuin äitien ja lasten välisellä yhdessäololla. Miehet ja naiset sosiaalistuvat erilalla lapsiinsa ja heidän hoitoon. (Halme 2009, 29 - 30.)

Useimmat isät ajattelevat, että yksi tehtävä on luoda lapselle turvallinen ympäristö. Turvallisuus tarkoittaa sitä, että on suojassa vaaroilta. Mitä suojatummaksi lapsi kokee olonsa, sekä mikäli hänellä on paremmat keinot vaarojen välttämiseksi ja kriisien voittamiseksi, sen rennompi ja rauhallisempi lapsi on. Ilman pelkoa hän on valmis tutustumaan ympäröivään maailmaan ja oppimaan uusia asioita. Isän tärkeä tehtävä onkin vakuuttaa lapselle, ettei ole mitään hätää ja isä pitää hänestä huolta. Isän on hyvä olla läsnä lapsen elämässä ja osallistuttava siihen. Lapsen kanssa leikkiminen ja hauskanpito ei riitä, vaan isän on myös otettava vastuu epämiellyttävistä velvollisuuksista. (Sinkkonen 2012, 174 - 176.)

Michael Diamondin mukaan ” riittävän hyvä isä” on niin lähellä lasta, että tuottaa tälle turvallisuudentunteen, mutta tarpeeksi kaukana hänestä antaakseen tilaa kasvulle. Kyllin hyvä isä opastaa lasta, auttaa häntä säätelemään tunteitaan ja ottamaan vastaan maailman tarjoamat haasteet. Isä auttaa lasta elämän vaikeiden hetkien, kuten menetysten, pettymysten ja muiden vastoinkäymisten yli tavalla, joka on omiaan edistämään kasvua. Tämä on mahdollista vain, jos on oma tahto ja mielenmaailma (Diamond 2007.)

4.2 Vanhemmuuden muutos yhteiskunnan muuttuessa

Nyky- yhteiskunta on muuttunut suuresti viime vuosina. Suomalaisen yhteiskunnan siirtyminen maatalousvaltaisesta valtiosta teolliseen yhteiskuntaan on muokannut perhemalleja ja sen tehtäviä. Myös sukupolvien välinen vuorovaikutus on vähentynyt. Ennen sukupolvet asuivat lähekkäin ja isovanhemmilla oli suuri rooli lasten hoidossa sekä perheen tukemisessa. Nyky- yhteiskunnassa useilta perheiltä puuttuu niin kutsuttu turvaverkko ja vanhemmat taistelevat yksin arjessa selviämistään. Muutos näkyy myös avoliittojen, avioerojen, uusperheiden ja yksinhuoltajuuden lisääntymisenä. Tänä päivänä elämme Suomessa, jossa hyväksytään monenlaiset perhemallit.

Maatalousyhteiskunnassa isät olivat useasti poissa kotoa. Isät tekivät töitä pelloilla tai muilla työmailla. Perheissä ei puhuttu lasten kasvatuksesta, vaan se oli enemmänkin lasten kurittamista ja uskontokasvatusta. Lapset oppivat käskyjen ja kieltojen muodossa, mikä oli luvallista ja mikä ei. Monissa perheissä isä oli perheen pää, jonka sanaa toteltiin. Silloin ajateltiin, että lasten kasvatusta on asia, jossa lapsi oppii taitoja elämällä arkea vanhempiensa ja lähiverkoston kanssa. Nykypäivänä kasvatusta ajatellaan olevan tietoista toimintaa, jossa pääpaino on lapsen yksilöllisen kehityksen tukemisesta.

Moderni yhteiskunta asettaa vanhemmille paineita, että he luovat lapsilleen turvallisen kasvuympäristön, joka mahdollistaa heidän kasvunsa sosiaalisesti yhteistyökykyisiksi ja joustaviksi kansalaisiksi. Suomessa, kuten monissa muissa Euroopan maissa, vanhemmuus, perhe ja parisuhde katsotaan erillisiksi instituutioiksi. Lapsen hyvinvoinnin korostaminen on myös toinen seikka, joka on maatalousyhteiskunnan ajoista muuttunut. Ennen vanhaan ajateltiin, että lastenkasvatukseen liittyvät asiat ovat vain vanhemmille kuuluvia asioita. Nykypäivänä korostuu julkisten auktoriteettien vastuu lasten hyvinvoinnin varmistamisesta. Näin vanhemmuudesta on tullut julkinen asia. Vanhempien on tarkasteltava omia arvojaan ja toimintatapojaan suhteessa lainsäädäntöön. (Korhonen 1999, 25 - 30.)

4.3 Isyyden muutos

Juridiseksi isäksi voi tulla kolmella tavalla: avioliiton, isyyden tunnustamisen tai vah-

vistamisen ja adoption kautta (Isyyslaki 700/1975). Isyyslaki tuli voimaan vuonna 1975 ja lähtökohtana oli lapsen oikeus isään. Vaikka äitiyden asema on kulttuurissamme vahva, myös isyydestä on 1900-luvun loppupuolella keskusteltu yhä enemmän. (Alasuutari 2003, 19). 1900- luvulla isien katsottiin olevan perheen pää ja auktoriteetti. Lainsäädäntö tuki tätä näkemystä määrittelemällä isät virallisiksi holhoojiksi. Tällöin isät elättivät perheensä ja opettivat myös pojilleen ammattinsa. Tämä mahdollisti isien auktoriteettiaseman perheissä. Myöhempinä vuosina isien mennessä kodin ulkopuolelle töihin, isän rooli vähitellen kutistui.

Vuonna 1930 äitien oikeus lapsiinsa tunnustettiin uudistetussa avioliittolaissa. Nykypäivänä useissa perheissä molemmat vanhemmat käyvät töissä ja tämä seikka merkitsee, ettei perheissä ole enää vain yhtä perheenpäätä vaan perheen asioista päättävät molemmat vanhemmat yhdessä. Nämä edellä mainitut isän roolin muutokset ovat saaneet monet isät hämmentyneiksi ja jotkut isistä jopa toivomaan, että vanha roolimalli olisi palautettavissa takaisin. Suomessa julkinen keskustelu on toivonut, että isyys lähentyisi äitiyteen ja että vanhemmuus tasavertaistuisi. Isät ovatkin ottaneet enemmän osaa perheen kotitaloustöihin ja lastenkasvatukseen. Yhteiskunta tukee tätä mallia suosittelemalla isille isyysslomien pitämistä ja vanhempainetuksia kehittämällä paremmiksi sekä niitä on muutettu myös joustavammiksi.

1980- luvulta lähtien on julkisessa keskusteluissa sekä tutkimuksissa puhuttu käsitteestä "uusi isyys", jolla tarkoitetaan miestä joka haluaa olla täysimääräinen isä ja haluaa sitoutua läheiseen suhteeseen lapsensa kanssa. Silloin ruvettiin myös puhumaan jaetusta vanhemmuudesta, joka tukee ajatusta, että isän hoiva on ihan yhtä tärkeää kuin äidin. Lapsen kehitykseen äitiydellä, isyydellä ja perheellä on todettu olevan suuri merkitys. Etenkin perheen sisäisellä vuorovaikutuksella sekä toiminnallisella rakenteella on mielenterveyspalveluissa huomattu olevan suuri merkitys lapsen tasapainoiselle kehitykselle. (Alasuutari 2003, 19 - 21.)

Eija Nurminen ja J.P. Roos ovat tutkineet, miten keski-ikäiset miehet kokivat muutoksen isyydessä verrattuna omien isiensä tilanteeseen. Nurminen ja Roos analysoivat (1992) omakerrallisia tarinoita. Tarinoista nousi esille näkemyksiä joiden mukaan autoritaarinen isyys on vaihtunut isyyteen, jossa isät ovat huolehtivia, leikkivät lastensa kanssa ja vievät heitä harrastuksiin. Sukupolvien väliset kasvatuserot

näkyvät parhaimmillaan lasten ja isien vuorovaikutuksen laadussa sekä isien suhtautumisessa kuriin ja vallankäyttöön.

Nykypäivän isät haluavat keskustella ja neuvotella lastensa kanssa, kun taas heidän isät aikanaan turvautuivat enemmän fyysiseen kurinpittoon. Tänä päivänä isät pyrkivät välttämään kovia otteita. Tutkimukseen osallistuneet isät kokivat olevansa lapsilleen läheisempiä ja vahvemmin läsnä, kuin heidän omat isät heidän lapsuudessaan. (Korhonen 1999, 81- 83.) Isyyden muutoksen lisäksi myös perherakenteet ovat kokeneet suuren muutoksen. Läpi elämän kestävät kestävät avioliitot ydinperheineen ovat väistyneet ja avioerot ja uusperheet ovat olleet 2000-luvulla kasvussa. Jo 1950-1960-luvuilla alkanut naisten innostus kouluttautumiseen ja palkkatyöhön siirtymiseen on ollut osaltaan ollut luomassa isille suurta painetta kodin- ja lastenhoitoon osallistumisessa. Meidän nykyisessä jälkimodernissa yhteiskunnassamme suurin osa molemmista vanhemmista on koulutettuja ja he käyvät palkkatyössä. Tämä osaltaan on johtanut siihen, että yhteiskunnan vastuu kasvatusta- ja hoivatyössä on kasvanut sekä vanhempien kasvatustehtävät ovat monimutkistuneet. (Paananen 2006, 10; Keurulainen 1998; Korhonen 1999.)

Viimeksi kuluneen parinkymmenen vuoden aikana isyydestä on puhuttu paljon, ja määritelmiä on useita jopa liikaakin, mutta se ei ole oleellista psykiatrioiden mielestä. Isyyttä ei ole yksinkertaisesti tarpeeksi. Lastenlääkäri Jari Sinkkonen sanoi, kun miehet saataisiin pysymään perheissään ja lastensa luona, voitaisiin alkaa tarkastella vähitellen suorituksen laatua. Arkinen tosiasia on yhä liian usein se, että isät häviävät työputkeen tai kokevat lapsiin ja perheeseen sitoutumisen raskaana ja vaihtavat maisemaan. Tästä seurauksena ovat joskus kovatkin ja loputtomat huoltajuusriidat, joista lapset poikkeuksitta kärsivät. Mies, joka uskaltaa heittäytyä isyyteen, huomaa elämän saaneen huomattavasti enemmän sisältöä, värejä ja vivahteita. Miesten tärkeysjärjestys muuttui täysin isyyden myötä, ennen niin tärkeät asiat eivät tuntuneet enää niin tärkeiltä kun niitä vertasi vauvan kanssa saatuihin elämyksiin.

Jos mies ei käytä isyysvapautansa, he menettävät suurenmoisen mahdollisuuden tutustua omaan lapseensa ja isyyteensä. Monet työuraa rakentaneet vanhemmat miehet sanovat olevansa tyytyväisiä saavuttamiinsa asemaan, mutta harmittelevat, että työ on

vienyt kaiken ajan ja perhe- elämä jäi liian vähälle. Niitä menetettyjä hetkiä ei voi saada takaisin, vaikka asioiden selvittäminen ja lapsien kanssa puhuminen johtaa lähentymiseen myöhemminkin onneksi. (Sinkkonen 2012, 10 - 11).

Myönteistä kehitystä isyyteen on havaittu niin työelämässä, kuin perhevapaiden käytössäkin. Isien ylitöiden teko oli suurta kaikilla palkansaajaryhmillä, kun tänäpäivänä tilanne on päinvastainen. Isät ovat alkaneet myös pitää entistä enemmän perhevapaita. (Paananen 2006, 11.) Suurin osa isistä pitää 18 päivän pituisen isyysvapaan äidin ollessa äitiys- tai perhevapaalla. Kuitenkin vain 10,5 prosenttia vuosittaisesta 60 000 uudesta isästä pitää vanhempainvapaata, joka on jaettavissa vanhempien kesken. Jos isä pitää vähintään 2 viimeistä viikkoa vanhempainvapaasta, hän saa 2 viikon ylimääräisen vapaan, joka on tarkoitettu vain isälle. Perheen ja työn yhteensovittaminen on tasarvoisessa Suomessa niin äitien kuin isienkin asia. (Pari & perhe 3/2007, 10 - 11.)

Isyystutkija Jouko Huttunen tietää isyydestä myös omasta kokemuksesta tultuaan isäksi eri ikäkausina, ensin 1970-luvulla ja myöhemmin 1990-luvun lopussa Huttunen näkee oman isyytensä muuttuneen vuosien varrella eniten toiminnankautta. ”Uusi isä” hän on ollut ajatuksiltaan aina, 30 vuotta sitten toiminnallisen isän mallit olivat vain vähissä. Vaikka monet isät kokevat pienten lasten hoidon vaikeaksi asiaksi, kehottaa Huttunen tarttumaan toimeen rohkeasti. ”Hyvä, olemassa oleva suhde lapseen kestää läpi elämän vaikka välillä paukkuu ja venyykin. Olemalla hyvä isä, olen itse välttänyt ”huonon omatunnon” liittyen omiin lapsiini. Huomioitta jäänyttä suhdetta on vaikeaa korjata myöhemmässä vaiheessa, vaikka keskustelusuhteen lapseen saisikin muodostettua.” (Pari & perhe 3/2007, 10 - 11.)

Vuonna 2011 isäkuukauden etuuksia sai 16 173 isää. Kasvua oli edellisvuodesta lähes kolmannes. Lakimuutos on varmasti syy kasvulle, sehän pidensi isäkuukauden enimmäispituutta 24 arkipäivästä 36 arkipäivään. Vanhempainrahan osittainen käyttö on ollut erittäin vähäistä. Vuonna 2011 osittaisen vanhempainrahan saajia oli vain 85, kun edellisvuonna saajia oli 120. (Kela 2012.) Isyysvapaa muuttui 1.1.2013 alkaen. Isyysvapaa on enintään 54 arkipäivää eli noin 9 viikkoa. Kokonaismäärä on vapaaehtoinen ja sitä voi käyttää oman halunsa mukaan kunhan enintään käyttää 54 päivää. Isä voi pitää isyysvapaasta enintään 18 arkipäivää eli noin 3 viikkoa lapsen syntymän jälkeen yhtäaikaisesti äidin saadessa äitiys- tai vanhempainrahaa. Näin isälle annetaan mahdollisuus

osallistua äidin kanssa lapsen hoitoon ja tutustua lapseensa heti. Jäljelle jääneet isyysrahapäivät voi pitää vanhempainrahan loputtua. Voi jos haluaa käyttää kaikki isyysrahapäivät äitiys- ja vanhempainrahakauden loputtua. Isyysvapaat ovat vain isän käyttöön eivätkä ole siirrettävissä toiselle puolisolle. Vapaat voi pitää myös osissa. (Kela 2012.)

Isyystutkija Jouko Huttusen mielestä miehet kehittyvät vielä isinä. Isät tulevat entistä hoivaavimmiksi ja uskaltavat myös näyttää tunteensa puolisolle ja lapselle. Tulevaisuudessa isät jaksavat ja haluavat luoda läheisen suhteen jokaiseen lapseensa erikseen ja yhdessä. Isät sitoutuvat myös olemaan mukana kaikissa myrskyissä tukena ja turvana. Isyys ei lakkaa koskaan olemasta, se kestää läpi elämän. (Yle 2012.)

4.4 Kasvatuskumppanuus varhaiskasvatuksessa

Viime vuosikymmenien aikana varhaiskasvatus on laajentunut ja päivähoidon henkilöstö määrä on kasvanut. Nykypäivän perheet kohtaavat sosiaali- ja terveyspalveluiden kautta eri alojen ammattilaisia, jotka ovat tukemassa vanhempia heidän kasvatustyössään. Varhaiskasvatuksessa vanhempien ja päivähoidon yhteistyötä kutsutaan kasvatuskumppanuudeksi. Kasvatuskumppanuudella tarkoitetaan vanhempien ja henkilöstön tavoitteellista sitoutumista toimimaan yhdessä lasten kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemisessa (Vanhempainliitto 2013; Alasuutari 2003, 28).

Kasvatuskumppanuutta lähdetään rakentamaan jo ennen lapsen hoitosuhteen alkua. Päiväkodin johtaja kutsuu vanhemmat palvelukeskusteluun ja sovitaan aloituskeskusteluai-
ka. Aloituskeskustelu käydään joko lapsen kotona tai päivähoitopaikassa vanhempien valinnan mukaan. Keskustelu luo pohjaa yhteiselle kasvatustehtävälle. Vanhempien kanssa sovitaan tutustumisajasta ja keskustellaan kasvatukseen liittyvistä näkemyksistä sekä hoidon aloittamiseen liittyvistä tuntemuksista. Kasvatuskumppanuuden tarkoitus on tuoda lapsen ääni kuuluville, luoda dialoginen vuorovaikutus ja luottamukselliset yhteistyösuhteet. Kasvatuskumppanuus on lähtöisin lapsen oikeuksien sopimuksesta, jonka yksi tavoite on perheen ja palvelujen välisen yhteistoiminnan tukeminen ja kehittäminen. (THL 2012)

Kasvatuskumppanuus pohjautuu kuulemisen, kunnioituksen, luottamuksen ja dialogisuuden periaatteille. Kumppanuudessa on tärkeä huomioida, miten vanhemman lasta

koskeva tietämys tulee kuulluksi, vastaanotetuksi, keskustelluksi ja jaetuksi vuoropuhelussa ammattilaisten kanssa. Kasvatuskumppanuudessa lapsen vanhemmat sekä muut läheiset aikuiset saavat tuoda esille omia näkemyksiään lapsesta. Vanhemmat ja kasvatushenkilöstö yhteistyössä kehittävät kykyään kuulla lasta. Molempien näkemykset ovat tärkeitä lapsen hoito- ja kasvatusta suunniteltaessa. (THL 2012)

Kasvatuskumppanuudessa varhaiskasvatuksen ammattilaiset, koulussa, perhekeskuksessa, lastensuojelussa ja lapsen vapaa-ajan ympäristöissä sitoutuvat lapsen huolenpidon, edun ja oikeuksien edistämiseen yhteistyössä vanhempien kanssa. Kasvatuskumppanuus on aikuisten yhteisvastuullista huolenpitoa, joka koskee lapsen kasvua, kehitystä ja oppimisen tukemista ollen kaikkien lasten oikeus. Erityisenä tehtävänä kasvatuskumppanuudelle on tunnistaa mahdollisimman varhain lapsen erityisen tuen, avun ja suojelun tarve. Lapsen käyttäytymisen, oppimisen ja viihtymättömyyden ongelmat nähdään sosiaalisen yhteistoiminnan ja oppimisympäristön epäkohtina. (THL 2012)

Yhtenä kasvatuskumppanuuden tavoitteena on osallistaa vanhempia palveluihin sijoituvissa lapsen kehitysympäristöissä. Kasvatuskumppanuus on kirjattu Varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin (Vasu), Laatusuunnitelman ja koulun yhteistyöhön laatusuosituksiin sekä opetusministeriön Perusopetuksen laatukriteereihin. (THL 2012)

4.4.1 Kasvatuskumppanuus kannattelee lasta varhaiskasvatuksessa

Päivähoidon suhde perheisiin on vuosien saatossa muuttunut tasavertaisemmaksi. Nyt päivähoidossa painotetaan päivähoidon ja vanhempien ”tasavertaista kasvatuskumppanuutta”. Kasvatuskumppanuudessa yhdistyy vanhempien ja varhaiskasvatuksen ammattilaisten lasta koskevat tiedot ja kokemukset. Vanhempien ja kasvattajien keskinäinen luottamus, tasavertaisuus ja kunnioitus ovat luova pohja lapsen hyvinvoinnin turvaamiselle. Henkilöstön tehtävänä on luoda edellytykset tasavertaiselle yhteistyölle. (Alasuutari 2003, 26; THL 2012)

Kasvatuskumppanuus on kirjattu Varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin (2003, 2005). Kasvatuskumppanuuden koulutus- ja kehittämismallissa keskitytään avoimeen ja dialogiseen vuorovaikutukseen, varhaiskasvatuksen kotikäynnin ja aloituskeskustelun,

varhaisen vuorovaikutuksen ja lapsen auttamisprosessin teemoihin. Varhaiskasvatuksen henkilöstöä koulutetaan kasvatuskumppanuuteen, koulutuksia järjestetään tarpeen ja kysynnän mukaan. (THL 2012)

Vuonna 2002 listattiin ensimmäisen kerran päivähoidon ja perheen välinen yhteistyö Suomessa, kun Valtioneuvoston periaatepäättös varhaiskasvatuksen valtakunnallisista linjauksista laadittiin. Perheiden ja päivähoidon suhteiden pohjautuminen kumppanuuteen on käännteentekevä menetelmä kotien kasvatustyön tukemisesta. Kasvatustyön tukemisesta on säädetty voimassa olevassa lasten päivähoitolaissa (1973/36). Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2005, 32) kasvatuskumppanuudella tarkoitetaan vanhempien ja perheiden tavoitteellista sitoutumista yhdessä toimimiseen lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen prosessien tukemiseksi. (Kekkonen 2012, 23- 24.)

Kasvatuskumppanuuden yksi tehtävä on yhdistää vanhempien oman lapsensa asiantuntemus ja kasvattajan asiantuntemus lapsen hyvinvointia edistävällä tavalla. Henkilöstön ja vanhempien yhteistyö on tasavertaista, mutta molempien tehtävät ovat erilaiset. Henkilöstön vastuulla on kasvatuskumppanuuden mahdollistaminen sekä huomioida perheet yksilöllisesti. Vanhemmille osoitetaan ensisijainen kasvatusvastuu ja kasvatusoikeus lapsestaan. Kumppanuus rakentuu vuorovaikutukselle, jonka periaatteina ovat kunnioitus, luottamus, kuuleminen ja vuoropuhelu. Kasvatuskumppanuus koskettaa kaikkia päivähoidon asiakasperheitä, mutta kumppanuuden toteuttaminen on erityisen tärkeää, kun lapsella ilmenee erityisen tuen tarvetta.(Kekkonen 2012, 23- 24.)

Kumppanuuteen kuuluu myös vanhempien aikaisempi osallistuminen lapsensa varhaiskasvatukseen sekä lapsikohtaisen varhaiskasvatussuunnitelman tekemiseen ja arviointiin. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 32.) Kasvatuskumppanuus on syntynyt, kun perheiden ja päivähoidon yhteistyösuhteet ovat heijastaneet kullekin aikakaudelle ominaista tapaa käsitteellistää perhe ja päivähoito hoito- ja kasvatusinstituutioina. Perheen ja päivähoidon yhteistyötä on eri aikoina määritelty vanhempain valistukseksi, vanhempainkasvatukseksi, perhelähtöisyydeksi, kasvatusyhteistyöksi ja nykyään kasvatuskumppanuudeksi.(Kekkonen 2012, 23 - 24).

4.4.2 Päivähoidon ja perheen kasvatusyhteistyön tulkinnot

Päivähoidon yhteiskunnallisten tehtävien muuttuessa ja perheiden varhaiskasvatusta koskevien odotusten vaihtuessa myös päivähoidon ja perheen välistä yhteistyötä koskevat tulkinnot vaihtelevat. Päivähoidon ja perheen välistä yhteistyötä on kuvattu asiantuntijalähtöiseksi (professional), perheitä tukevaksi (family allied), perhekeskeiseksi (family focused) ja perhelähtöiseksi (family centered). Erilaiset ammatillisen auttamisen mallit ohjaavat työntekijöiden tulkintaa lapsesta, perheestä, yhteistyösuhteesta, ammattiauttajan roolista, varhaiskasvattajan asiantuntijuudesta. Kasvatuskumppanuuteen perustuvaa kasvatusyhteistyötä on perusteltu päivähoitopalvelujen alusta alkaen vanhempien kasvatustyön tukemisella. Vaihtelevia käsityksiä on siitä, mitä kotien kasvatustyön tukemisella tavoitellaan, miten kotien kasvatustyön tukemista tulee toteuttaa ja mitkä ovat osapuolten toimivuudet. (Kekkonen 2012, 34.)

Päivähoidon tulee omaksua perheiden kasvatustyön tukemiseksi yhteistyöhön perustuva kasvatusmalli, sitoutua emotionaalisen tuen antamiseen vanhemmille, lisätä yhteistyössä vanhempien kanssa ymmärrystä lapsesta ja lapsen käyttäytymisestä, aktivoida vanhemmat mukaan päivähoitokasvatuksen kehittämiseen ja tarjota vanhemmille mahdollisuuksia keskinäiseen vuorovaikutukseen ja kontakteihin muiden kasvattajien kanssa (Huttunen 1989, 76–80). Kasvatuskumppanuuden tavoitteeksi asettuu näin päivähoidon kasvatustyön laadun parantaminen vanhemmilta saadun palautteen perusteella sekä vanhempien tukeminen hyväksymällä heidät vanhempina. (Kekkonen 2012, 34 - 35.)

Vaikka 1980- ja 1990- luvuilla perheillä on ollut oikeus saada tietoa lapsensa päivähoitokasvatuksesta, kotien ja päivähoidon kasvatusyhteistyö perustui asiantuntijalähtöiseen tukemiseen ja ohjaamiseen sekä henkilöstön lasta ja perhettä koskevaan tietoon. Tämä yhteistyömalli oli vallitseva sekä kansallisesti että kansainvälisesti aina 2000-luvulle asti. Yhteistyömallissa, jossa korostetaan asiantuntijalähtöisyyttä, ajatellaan ammatti-ihmisellä olevan koulutuksensa, tietopohjansa ja alan ammattikielen hallinnan kautta oikeampaa ja parempaa tietoa asiakkaan, perheen tai lapsen tilanteesta, kuin mitä heillä itsellään on. Alan asiantuntija tietää asiakasta paremmin tämän edun. Vanhemmat jäävät alisteisiksi ammatti-ihmisiin nähden ja heidän saatetaan tulkita aiheuttavan kaikki ammatti-ihmisen ongelmat (Määttä 1999, 22 – 25.)

4.5 Kiintymyssuhdeteoria

Opinnäytetyömme lähtökohtana on käsitys isän merkityksestä lapsen tasapainoiselle kehitykselle. Useasti päivähoidon asiakkaista äidit ovat isiä aktiivisempia hoitamaan lasten asioita ja keskustelevat enemmän lasten asioista varhaiskasvatushenkilöstön kanssa. Työssämme olemme kuitenkin havainneet, että viimeisten kymmenen vuoden aikana myös isät ovat alkaneet olla aktiivisempia lapsia koskevissa kasvatusasioissa. Nyky- yhteiskunnan perhemallien muuttuessa ja moninaistuessa olemme pohtineet ero isien asemaa lastensa elämässä. Nähdäänkö päivähoidon alalla äidit ja isät tasavertaisina vanhempina?

Kiintymyssuhdeteorioita on ollut luomassa neljä tutkijaa. John Bowlby, joka loi kiintymyssuhdeteorian perusteet. Mary Ainsworth, joka tutki pienten lasten kiintymyssuhteita. Mary Main keskittyi aikuisten kiintymyssuhteiden sisäisten edustusten tutkimiseen ja Patricia Crittenden tutki epätavallisissa oloissa elävien perheiden kiintymyssuhteisiin. (Kalland & Sinkkonen 2011, 29.)

Kiintymyssuhdeteorian keskeisiä käsitteitä ovat turvallinen ja turvaton kiintymysmalli, kiintymysjärjestelmä sekä eroahdistus. Termillä kiintymysmalli viitataan lapselle muodostuneisiin mielikuviin hoitajasta ja hoidon laadusta sekä lapsen käyttäytymiseen erityisesti tilanteissa, joissa lapsi pelästyy. (Rusanen 2011, 58.) Turvallisessa kiintymyssuhteessa aikuinen rauhoittaa lasta johdonmukaisesti tilanteen vaatimalla tavalla. Eroahdistus syntyy lapselle, kun hän joutuu eroon hänelle tärkeistä aikuisista. Lapsi voi reagoida erotilanteeseen itkemällä, raivoamalla, protestoimalla, menemällä hiljaiseksi tai muuttumalla vetäytyneeksi. Eroahdistusta saattaa näkyä lapsessa jo ennen eroa, eron aikana tai sen jälkeen. Kiintymyssuhdeteorian näkökulmasta tällainen lapsen käytös on yritystä varmistaa riittävänlaista turvallisuudentunnetta. On havaittu, että kiintymysmallien turvallisuuden tunne siirtyy sukupolvelta toiselle vuorovaikutteisessa hoitosuhteessa. (Rusanen 2011, 58 - 59.)

Jari Sinkkonen kirjoittaa kirjassaan Yhdessä isän kanssa, kuinka vähän on olemassa tutkimustietoa isän ja lapsen välisestä kiintymyssuhteesta. Selvästi on osoitettu, kuinka isän myönteinen ja sensitiivinen osallistuminen vauvan hoitoon vaikuttaa yhden vuoden ikään tulleen taaperon turvallisen kiintymyssuhteen syntyyn. Isän emotionaalinen sitou-

tuminen on tärkeää. Isän sitoutuessa lapseensa syvästi, isyys asettuu osaksi hänen ihmisyytään. Isän emotionaalisesta sitoutumisesta usein kertoo hänen empaattinen asennoituminen lapseen. Syvästi lapseen sitoutunut isä tuntee myös epävarmuutta vanhemmuuttaan kohtaan sekä riittämättömyyden ja kyvyttömyyden tunteita. Nämä ristiriitaiset tunteet saattavat johtua puolison, neuvolan ja koko yhteiskunnan epäluuloisesta suhtautumisesta miehen isyyttä kohtaan. Vanhempien hyvä parisuhde on tekijä, joka vaikuttaa myös turvallisen kiintymyssuhteen syntyyn. (Sinkkonen 1998, 109 ; Jämsä & Kallio-maa 2011, 35 - 36.)

Vuoden ikäinen lapsi on jo yleensä oppinut keinot, joiden avulla hän parhaiten saa turvaa sekä huomiota vanhemmiltaan. Sanallisesti hän ei kommunikoi vielä kuin parin sanan verran, mutta kuitenkin hän tietää kuinka asiat parhaiten sujuu. Hän tekee valinnat aiempien kokemusten kautta. Hän muistaa, kuinka hänen tunteensa on aiemmin otettu vastaan ja kuinka hänen käytökseensä on reagoitu aiemmin vastaavassa tilanteessa. Vauvan ja hänen vanhempiensa välille syntyy kommunikaatiotapa, jonka varassa vauva arvioi, mihin hän voi luottaa. Kun vanhemmat ruokkivat vauvan hänen ollessa nälkäinen, laittavat hänet nukkumaan hänen ollessaan väsynyt tai vaihtavat tarvittaessa märät vaipat kuiviin, vauva kokee maailman hahmottuvan hänelle ennakoitavalla tavalla. Turvallinen kiintymyssuhde syntyy lapselle, kun tieto ja aidot tunteet integroituvat toisiinsa. Vanhempien laiminlyödessä lastaan seurauksena voi olla biologisia vaikutuksia, jotka voivat jopa häiritä kehittymäisillään olevaa keskushermoston rakentumista. Jos lasta on kaltoinkohdeltu, on vaarana, että vauvasta kehittyy empatiakyvytön ja aggressiivinen aikuinen. On mahdollista, että kiintymyssuhde muuttuu. Esimerkiksi lapsen aloitettua päivähoiton, hän saattaa tilapäisesti muuttua vältteleväksi. Vasta sen jälkeen, kun hän on varmistunut siitä että hänet haetaan joka päivä kotiin, hän pystyy toimimaan entiseen tapansa. Vastaavasti turvaton lapsi saattaa pystyä luomaan turvallisen kiintymyssuhteen esimerkiksi isovanhempiinsa. Kiintymyssuhdeongelmissa häiriintynyttä kiintymyssuhdetta voidaan yrittää korjata äiti-vauva-psykoterapialla. (Sinkkonen 1998, 103 - 109.)

4.6 Päivähoitoon liittyvät lait ja säädökset

Päivähoidon tarkoitus on tarjota lastenhoidon lisäksi varhaiskasvatusta lapsiperheille. Lasten päivähoitoa voidaan järjestää päiväkotihoidona, perhepäivähoitona tai muuna päivähoitona. Perhepäivähoitoa voidaan järjestää kodinomaisessa hoitopaikassa tai se voidaan järjestää yksityiskodissa. (Lastensuojelulaki 2007, 1§.) Lastenpäivähoito kuuluu lapsille, jotka eivät vielä ole kouluikäisiä. Lastenpäivähoito kuuluu sitä vanhemmille lapsille, jos erityiset olosuhteet sitä vaativat. Lapsille on tarkoitus tarjota hoitoa ja varhaiskasvatusta sopivassa hoitopaikassa, sinä vuorokauden aikana, jolloin hän hoitoa tarvitsee. (Päivähoitolaki 2007, 2 §.)

Päivähoidon tarkoituksena on antaa tukea päivähoidossa olevien lapsien perheille näiden kasvatustehtävässä sekä yhdessä vanhempien kanssa edistää lapsen kehitystä. Päivähoidon osa on tarjota lapselle jatkuvat, turvalliset ja lämpimät ihmissuhteet. Päivähoidon tulee ottaa huomioon lapsen lähtökohdat, järjestää monipuolista toimintaa sekä huomioida lapselle suotuisa kasvuympäristö. Päivähoidon tulee huomioida lapsen yksilölliset tarpeet ja lapsen ikä suunnitellessaan päiväkodin toimintaa. Muita huomioitavia tekijöitä ovat lapsen fyysinen, sosiaalinen ja tunne-elämän kehitys. Perheen uskonnollinen tausta on otettava huomioon tehtäessä varhaiskasvatussuunnitelmaa. Päivähoidon tärkeä tehtävä on edistää lapsen kehitystä päivähoidon keinoin sekä tukea lapsen kasvua yhteisvastuuseen ja elinympäristön vaalimiseen. (Päivähoitolaki 2007, 2a§.)

Stakes (nykyinen THL) laati Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (Vasu:n perusteet) yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön, opetusministeriön, Opetushallituksen, Suomen Kuntaliiton ja muiden asiantuntijatahojen kanssa. Vasu:n perusteet valmistuivat vuonna 2003 ja toinen tarkistettu painos ilmestyi vuonna 2005. Sen pohjana olivat valtioneuvoston periaatepäätöksenä vuonna 2002 hyväksymät Varhaiskasvatuksen valtakunnalliset linjaukset, joka sisältää yhteiskunnan järjestämän ja valvoman varhaiskasvatuksen keskeiset periaatteet ja kehittämisen painopisteet. Kunnan varhaiskasvatussuunnitelmaan sisällytetään oman kunnan kannalta keskeiset varhaiskasvatuksen linjaukset ja strategiat sekä yhteys esiopetuksen opetussuunnitelmaan. Suunnitelmaan kirjataan kunnan varhaiskasvatuksen arvot, toiminta-ajatus ja tavoitteet. (THL 2012).

Keskeinen osa kunnan Vasua on toiminnan toteuttamisen sekä eri tahojen kanssa toteutettavan yhteistyön kuvaus. Samoin kuvataan erityisen tuen järjestäminen sekä eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten varhaiskasvatuksen järjestäminen. Kunnan varhaiskasvatussuunnitelmaan kuvataan yhteistyö lasten vanhempien kanssa kasvatuskumppanuuden hengessä. (THL 2012).

Viranomaisten tulee toiminnassaan edistää yhdenvertaisuutta suunnitelmallisesti ja vakiinnuttaa sellaiset toimintatavat, joilla yhdenvertaisuuden edistäminen varmistetaan. Etnisen yhdenvertaisuuden varmistamiseksi, viranomaisten tulee laatia yhdenvertaisuussuunnitelma tapauskohtaisesti. Yhdenvertaisuuslain tärkeä osa on syrjinnän kieltö. Syrjiminen on kiellettyä iän, etnisen tai kansallisen alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden, sukupuolisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Sukupuoleen perustuvasta syrjinnän kiellosta on säädetty naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetussa laissa (Yhdenvertaisuuslaki 2004).

Viranomaisten velvollisuus on kaikessa toiminnassaan edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa. Kaikkea toimintaa suunniteltaessa viranomaisten on tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti huomioitava sellaiset toimintatavat, jotka varmistavat naisten ja miesten tasa-arvon edistämisen. (Tasa- arvolaki 1999.)

YK:n Lapsen oikeuksien sopimus (LOS) on ihmisoikeussopimus, joka koskee kaikkia alle 18 -vuotiaita lapsia. Lapsen oikeuksien sopimus esittää lapsille kuuluvat ihmisoi-keudet sekä asettaa valtioille vastuun niiden toteuttamisesta. Lapsen oikeuksien sopimuksen perustarkoitus on huomioida, että lapsen oikeudet toteutuvat ja näin ollen lapset saavat kasvaa ja elää terveenä ilman väkivallan ja riiston pelkoa. Edellä mainitut seikat ovat välttämätön edellytys kehityksen toteutumisen maailmassa. Sopimuksen 4 periaatetta on syrjimättömyys (artikla 2), lapsen edun huomioiminen (artikla 3), oikeus elämään ja kehittymiseen (artikla 6) sekä lapsen näkemyksen kunnioittaminen (artikla 12). Suomessa lapsen oikeuksien sopimus tuli voimaan 1991 ja se asettaa valtioille ilmoitusvelvollisuuden lapsen oikeuksista, sekä lapsille että aikuisille. Sopimuksen noudattamista valvoo YK:n lapsen oikeuksien komitea, jolle maat raportoivat lapsen oikeuksien tilanteesta viiden vuoden välein. Tarvittaessa YK:n lapsen oikeuksien komitea antaa

huomautuksia ja suosituksia. Unicef ja muut lapsijärjestöt ovat myös osaltaan valvomassa lapsen oikeuksien toteutumista. (Lapsen oikeuksien sopimus 1959).

Lastensuojelulain tarkoituksena on turvata lapsen oikeus turvalliseen kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun. Lastensuojelulaki takaa lapsen hyvinvoinnin ja asettaa lapsen vanhemmille sekä muille huoltajille ensisijaisen vastuun siitä. Vanhemman/muun huoltajan tulee taata lapselle tasapainoinen kehitys ja hyvinvointi. Lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta on säädetty laissa(1996). Viranomaisten tehtävänä on tukea vanhempia ja huoltajia heidän kasvatustehtävässään ja pyrittävä tarjoamaan perheelle tarvittavaa ja riittävän varhain tarjottavaa apua. (Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta 1996).

Lastensuojelun yksi tärkeä tehtävä on vanhempien ja muiden lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaavien henkilöiden tukeminen lapsen kasvatuksessa ja huolenpidossa, järjestämällä tarvittavia palveluja ja tukitoimia. Lastensuojelulain yksi osa on ehkäisevä lastensuojelu, jossa lastensuojelulla edistetään ja turvataan lasten kasvua, kehitystä, hyvinvointia sekä tuetaan vanhempia. Ehkäisevää lastensuojelua annetaan esimerkiksi opetuksessa, nuorisotyössä, päivähoidossa, äitiys- ja lastenneuvolassa sekä muussa sosiaali- ja terveydenhuollossa. (Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta 1996; Suomen perustuslaki 1999; Laki lapsiasiavaltuutetusta 2004).

5 TUTKIMUSVALINTOJA

Ensimmäiseksi on selvitettävä, mitä olettamuksia asiasta on ja mikä on työn viitekehys. Kysely voi esimerkiksi selvittää kysymyksiä tunteiden luonteesta. Tutkimustavan valinta sisältää jo valinnan siitä, mikä tapa saavuttaa parhaiten todenmukaiset vastaukset tutkimuksen kannalta. Tutkimusvalinta tarkoittaa tutkimuksen menetelmällisten ratkaisujen kokonaisuutta. Perinteisiä tutkimusmenetelmiä ovat kokeellinen tutkimus, jossa mitataan yhden käsiteltävän muuttujan suhdetta toisiin muuttujiin ja kvantitatiivinen tutkimus, jossa tietoa kerätään määrällisessä muodossa.

Yksi menetelmistä on kvalitatiivinen tutkimus, jonka avulla tunteet tulevat parhaiden esille. (Hirsjärvi 2004, 117-129.) Kvalitatiivisen tutkimuksen keinoin tutkittavaa asiaa voidaan selittää tai ymmärtää. On johdonmukaista ajatella, että eri selitykset parantavat ymmärrystä, mutta laadullisessa tutkimuksessa subjektiivinen elementti tekee selittämisen hyvin vaikeaksi. (Tuomi & Sarajärvi, 2009, 28 - 29).

5.1 Selvityksen tarkoitus ja tutkimustehtävät

Selvityksemme päätarkoitus ja tutkimustehtävä on kartoittaa isien tarvitsemaa tukea kasvatuksellisissa asioissa sekä selvittää, voisiko päivähoiton palveluja parantaa enemmän vanhempia tukeviksi heidän kasvatustyössään. Yksi tärkeä tekijä olisi perheiden huomioiminen kokonaisvaltaisesti ja muistaen ennaltaehkäisevä työote.

Haluamme tuoda esiin, kuinka tärkeä on isän osuus lapsen elämässä sekä lapsen tasapainoisen kehityksen kannalta. Yksi näkökulma työssämme on, kuinka päivähoitoa voisi kehittää niin, että se voisi tukea ensiarvoisen tärkeää suhdetta lapsen ja isän välillä. Opinnäytetyönä tehtävä selvityksemme on luonteeltaan arka ja nykypäivänä hyvin paljon otsikoissakin esiintynyttä ilmiötä sivuava aihe. Mediassa on viimeaikoina ollut paljon tapauksia, joissa on esiintynyt perhesurmia, vauvasurmia, perheväkivaltaa sekä monimuotoista perheiden pahoinvointia. Yhteiskunnan muuttuminen ja vanhempien työn vaativuus ovat tekijöitä, jotka ovat saaneet perheet voimaan pahoin ja siksi koemme, että vanhemmat ja perheet tulisi huomioida jo päivähoidossa kokonaisvaltaisemmin.

Tärkeää olisi miettiä, miten voitaisiin päivähoidon keinoin antaa ennaltaehkäisevää tukea perheille ja voitaisiin välttyä edellämainituilta traagisilta tapahtumilta. Mielestämme ennaltaehkäisevä työote tulisi näkyä nykypäivän käytäntöjä enemmän, lisääntyvänä yhteistyönä päivähoidon, neuvolan ja lastensuojelun avopalvelujen kesken.

Selvityksessämme keskitymme siihen, minkälaista tukea isät päivähoidolta kaipaavat. Toivomme, että jatkoselvitykseksi työllemme aihetta, joka tutkisi perheen kaipaamia tuen tarpeita yhteistyössä päivähoidon, neuvolan ja lastensuojelun kesken. Lähestymiskulmana voisi olla, kuinka helpotettaisiin perheiden tuen piiriin hakeutumista ja jotta se koettaisiin kevyemmäksi, ilman lasten huostaanoton pelkoa.

Kyselylomakkeiden vastausten perusteella koemme, että isät eivät puhu riittävästi perheiden asioista, eivätkä osaa ilmaista tuen tarpeitaan. Toki laajempi kysely eri asuinalueilla varmistaisi paremmin, miten isät kokevat perheiden tilanteen. Siihen varmasti vaikuttavat vahvasti asuinpaikka, työllisyystilanne ja muut perheen hyvinvointiin vaikuttavat asiat. Uskomme, että vielä enemmän tietoa aiheesta saisi, kun kysely suunnattaisiin koskemaan koko perhettä.

Helsingin Sanomissa Asta Leppä 2009 kirjoitti artikkelin: ”Pojat vaille Isää”, jossa hän kertoo silloisessa Suomessa olleen yksinhuoltajaäitejä yli 100 000. Heillä oli tuolloin 150 000 alaikäistä lasta. Vuonna 2009 joka viides perhe oli yksinhuoltajaperhe. Tämä tarkoitti jo tuolloin, että Suomessa on useita lapsiperheitä, jotka olivat vailla isän jatkuvaa läsnäoloa, missä isä oli etäinen tai jopa puuttui kokonaan. Artikkelissaan Asta Leppä mainitsi yksinhuoltajaäitien olevan surullisia, koska pienten poikien isän kaipuu oli kova. Äideillä oli myös suuri huoli, kuinka isän puuttuminen vaikuttaisi heidän lastensa tasapainoiseen kehitykseen.

Myös psykologi Jorma Myllärniemi on tutkinut isättömyyttä ja isän merkitystä pojan miehiselle kehitykselle. Hän on tutkinut myös sodan vaikutuksia perherakenteisiin. Sodan jälkeen monien perheiden elämä järkkyy ja puhuttiin ”avioerojen hulluista vuosista”. Sota traumatisoi monia miehiä ja siitä seurasi runsasta alkoholinkäyttöä, väkivaltaisuutta perhettä kohtaan sekä sopusuhteisia vaikeuksia yhteiskuntaan. Avioerojen lisääntyminen on lisääntynyt myös nyky-yhteiskuntaan asti. Voidaan puhua rakenteellisesta sekä yhteiskunnallisesta isättömyydestä. Moni lapsi joutuu kasvamaan ilman isää nyky-

yhteiskunnassamme. Jorma Myllärniemi (2010) toteaa huomanneensa, että isättöminä kasvaneilla pojilla ei mene omassa elämässään hyvin: On todettu, että heillä on suurempi riski sortua päihteiden käyttöön, kuolemaan nuorempana, eroamaan herkemmin tai riski sortumaan rikoksiin kuin isän kanssa kasvaneilla miehillä.

Etenkin pojilla korostuu isän merkitys minuuden ja perusturvallisuuden suotuisalle kehitykselle. Isän puuttuessa lapsen elämästä, tulevat korvaavat mieshahmot hyvin tärkeiksi, kuten kummit, isoisät, enot tai opettajat. Edellä mainitut seikat huomioonottaen, koemme isyyden tukemisen olevan ensisijaisen tärkeää. Voimme ottaa ennaltaehkäisevän työtteen mukaan työskentelyyn, jos jo päivähoidon henkilöstönä huomioimme isän tärkeän merkityksen pienen lapsen elämässä. Selvityksemme tutkimustehtävänä on kartoittaa isien näkemyksiä kasvatuksellisissa asioissa, mutta myös miettiä miten voisi tukea perhettä kokonaisvaltaisemmin. (Myllärniemi 2010).

5.2 Tutkimusmenetelmä, aineisto ja analysointi

Opinnäytetyömme on luonteeltaan kvalitatiivinen, sen lähtökohtana on isien tunteiden kuvaaminen. Täydelliseen objektiivisuuteen pääseminen on mahdotonta, koska emme tiedä ovatko isät vastanneet yksin vai vaimojensa kanssa, joten tulokset ovat ehdollisia, aikaan ja paikkaan sidottuja selityksiä. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa paremminkin löydetään tai paljastetaan tosiasioita kuin todennetaan olemassa olevia väittämiä. (Hirsjärvi ym. 2004, 161.)

Tiedonkeruumenetelmänä käytämme puolistrukturoidun kyselylomaketta. Tarkoituksenamme on kerätä tietoa 30 isältä Nurmijärven yksiköstä ja 15 isältä Oulunsalon yksiköstä. Toivomme kyselyjen tuovan esille isien toiveita päivähoidon suhteen sekä tuen tarpeita, jotta tietoa voitaisiin hyödyntää palvelun kehittämisessä. Kysymykset ja vastaukset käsittelemme tietosuojasta ja yksityisyydestä huolehtien. Informoimme vastaajia etukäteen saatekirjeen muodossa tutkimuksen tarkoituksesta ja osallistuminen tutkimukseen on haastateltaville vapaaehtoista. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 25).

Laadullisen tutkimuksen yleisimmät aineistonkeruumenetelmät ovat kysely, haastattelu, havainnointi ja erilaisiin dokumentteihin perustuva tieto. Tutkimusmetodiksi valitsem-

me kyselylomakkeet, koska haluamme selvittää isien ajatuksia päivähoidosta. Kyselylomakkeen avulla keräämme tietoa opinnäytetyöhömmme kattavan kokonaisuuden hahmottamiseksi liitteenä olevien kysymysten pohjalta. Kysymykset olemme jaotelleet kolmeen teema-alueeseen, joilla tarkoituksenamme on kartoittaa isien saama tämän hetkinen tuki, onko tuki heitä palvelevaa ja kuinka heidän mukaansa tukea vanhemmuuteen voisi mahdollisesti kehittää. Aiheena opinnäytetyömme on ajankohtainen ja toivottu yhteistyötaholta, koska Touhulan päiväkodit haluavat kehittää toimintaansa aina enenevässä määrin asiakkaita palvelemaan.

5.3 Tutkimusaineiston keruu

Laadullisen tutkimuksen yleisimmät aineistonkeruumenetelmät ovat kysely, haastattelu, havainnointi ja erilaisiin dokumentteihin perustuva tieto. Valitsimme aineistonkeruumenetelmäksi kyselylomakkeet. Koimme haasteeksi tutkimuksessamme saada isiltä vastauksia, siksi valitsimme metodiksi kyselylomakkeet jotta he saivat vasta anonyymisti. Perustietojen lisäksi halusimme antaa isille mahdollisuuden vastata omilla sanoilla avoimien kysymysten avulla.

Kyselylomakkeiden tarkoitus oli avata isien ajatuksia tuen tarpeesta sekä kehittää päivähoidon toimintaa Touhulan päiväkodeissa. Teemahaastattelussa edetään tiettyjen etukäteen valittujen teemojen ja niihin liittyvien tarkentavien kysymysten varassa (Tuomi & Sarajärvi 2009, 75). Valitsimme kysymysten järjestyksen oman pitkäaikaisen ammatinäkemyksen mukaan ja niin, että isien oli mahdollisimman helppo vastata. Testasimme kyselylomakkeet omilla aviopuolisoillamme ja muokkasimme kysymyksiä enemmän miesnäkökulmaa kuvaaviksi. Halusimme osoittaa kysymykset kahteen eri päivähoidon yksikköön jotka sijaitsevat eri puolella Suomea, jotta saisimme eri alueelta verrattavia vastauksia. Pyrkimyksenämme oli saada 45 vastausta (30 Nurmijärvi, 15 Oulunsalo), jotta tutkimus olisi tieteellisesti uskottava. Laadullisessa tutkimuksessa on tärkeää, että tietoa kerätään juuri niiltä, jotka asiasta eniten tietävät. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 85 - 86.)

5.4 Tutkimusaineiston analyysi

Kvalitatiivisen aineiston analysoinnissa käytetään sisällön analyysiä, jonka prosessi kulkee seuraavien vaiheiden kautta: analyysiyksiköiden valinta, aineistoon tutustuminen, aineiston pelkistäminen, aineiston luokittelu ja tulkinta sekä analyysin luotettavuuden arviointi. (Latvala & Vanhanen-Nuutinen 2001, 23 - 24.) Aineisto tulee järjestää loogiseen järjestykseen ja jäsentää niin, ettei olennaisia asioita jää pois. (Eskola ym. 2001, 146).

Tutkimuksessamme olemme käyttäneet aineistolähtöistä sisällönanalyysia. Aineistolähtöisessä analyysissa pääpaino on saaduissa vastauksissa, joihin peilaamme jo olemassa olevaa teoriaa. Aineisto järjestetään selkeään ja tiiviiseen muotoon säilyttäen sen tietosisältö. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 108).

Aineistolähtöinen analyysi etenee kolmivaiheisten prosessin kautta. Ensiksi aineisto pelkistetään karsimalla siitä kaikki tutkimuksen kannalta epäolennainen pois. Toiseksi aineisto ryhmitellään luokitteluyksiköihin, jotka voidaan valita esimerkiksi tutkittavan ilmiön eri teemojen perusteella. Lopuksi seuraa aineiston käsitteellistäminen, jossa aineistosta erotetaan oleellinen tieto, jonka perusteella voidaan tehdä johtopäätöksiä ja muodostaa teoreettisia käsitteitä. Analyysi perustuu tiedon tulkitsemiseen ja päättelyyn. Johtopäätöksissä pohditaan sitä mitä tulokset tutkimuskysymysten kannalta merkitsevät. (Tuomi & Sarajärvi. 2009, 110 - 113).

5.5 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus

Tässä opinnäytetyössämme käymme eettistä pohdintaa kyselyjen vastausten luotettavuutta arvioitaessa. Olemme kyselleet anonymisti, jonka vuoksi emme voi olla täysin varmoja vastausten luotettavuudesta. Kaikkien tutkimukseen osallistuvien on jäätävä nimettömiksi, jos he eivät ole antaneet erityistä lupaa henkilöllisyytensä paljastamiseen. Tutkimukseen osallistuvilla on oikeus vaatia, että tutkija noudattaa sopimuksia, eikä vaaranna tutkimuksen rehellisyyttä (Eskola & Suoranta 2003, 56–57; Tuomi & Sarajärvi 2002, 128 – 129).

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa ja sen analyysissä pyritään objektiivisuuteen, tutkija nojaa perusteluissaan havaintoaineistoihinsa, eivät subjektiivisiin mieltymyksiin tai omiin arvolähtökohtiinsa. Tutkimuksen tekemisessä tutkijan oma arvomaailma, odotukset, koulutus, elämäkokemus ja muut seikat kuitenkin vaikuttavat tutkimuksen lopputulokseen. Tämän tiedostaminen auttaa pitämään omat ennakkokäsitykset taka-alalla.

Aineistonkeruun onnistumista voidaan arvioida siitä näkökulmasta miten hyvin ja monipuolisesti tutkija on onnistunut saamaan tutkimuskysymyksiin liittyvää aineistoa. Aineiston analyysissä tulevat esille tutkijan taidot ja oivalluskyky. (Latvala & Vanhanen-Nuutinen 2001, 36.) Luotettavuutta parantaa tutkijan tarkka selostus tutkimuksen eri vaiheista. Aineiston tuottamisen menetelmät on kerrottava totuudenmukaisesti ja selkeästi. Lukijalle on kerrottava perusteet, jolla tutkija esittää tulkintoja, joihin päätelmänsä perustaa (Hirsjärvi 2004, 217–218.)

Selvityksen tekijältä edellytetään rehellistä ja objektiivista otetta. Työn ote on oltava kunnioittava. Arvioinnin tulos on esitettävä totuudenmukaisesti ja vääristelemättä. Hyvä arvioija ei tuo omia ennakkokäsityksiään esille, tiedostaa omat henkilökohtaiset lähtökohtansa (Virtanen 2007, 124.) Selvityksen tekeminen vaatii selkärankaa eli kykyä toteuttaa moraalisia päätöksiä hankalissa tilanteissa. Selvitystä tehtäessä voidaan joutua esittämään johtopäätöksiä, jotka eivät välttämättä ole työn tilaajan kannalta suotuisia. (Virtanen 2007, 51.)

6 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Opinnäytetyöt jaotellaan tutkimuspainotteisiin ja kehittämispainotteisiin opinnäytetöihin. Opinnäytetyömme kuuluu jälkimmäiseen. Kehittämispainotteisen tai toiminnallisen opinnäytetyön tavoitteena on käytännön toiminnan ohjeistaminen. Työssä yhdistyy käytännön toteutus ja raportointi. Kehittämispainotteiset opinnäytetyöt jaetaan kahteen alaryhmään, tuotekehittelyyn eli produktioon ja kehittämishankkeeseen. (Kohti tutkivaa ammattikäytäntöä 2010, 32 – 33.)

Opinnäytetyömme on produktio, jossa kartoitamme isien tuntemuksia päivähoiton laadusta ja tuesta. Lisäksi tutustumme aiheeseen liittyvään teoriaan ja pyrimme hyödyntämään saatua tietoa produktiossa. Produktion ominaispiirteitä ovat kertaluontoisuus ja prosessin lyhytkestoisuus. Prosessin tarkoituksena on kehittää työyhteisön käytännön työvälineitä. Tärkeää on kuitenkin muistaa, että kyseessä on opinnäytetyö, jonka tulee edistää ammatillista kasvua ja tuotteen taustalla tulee olla tutkittu teoriatieto. (Kohti tutkivaa ammattikäytäntöä 2010, 33 – 34.) Opinnäytetyömme on suunnattu päivähoiton piirissä olevien isien tukemiseksi sekä henkilökunnan tueksi.

Tavoitteena on löytää uusia menetelmiä kasvatuskumppanuuteen. Opinnäytetyömme taustalla on tutkittua ja monipuolisesti eri lähteistä kerättyä taustatietoa. (Kohti tutkivaa ammattikäytäntöä 2010, 34.) Laadullisen tutkimuksen yksi keskeinen merkitys on sen mahdollisuus lisätä ymmärrystä tutkittavasta ilmiöstä. Monia hoitotyön ilmiöitä ei pystytä pelkästään määrällisesti mittaamaan tai tutkimaan havainnoimalla, vaan ilmiön ymmärtämiseksi tarvitaan usein myös ihmisten omia kuvauksia. (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2009, 57.)

6.1 Tiedonhankinta ja kyselylomakkeet

Opinnäytetyössämme selvitämme päivähoiton asiakkaina oleville isille jaettavien kyselylomakkeiden avulla heidän näkemyksiään päivähoiton tarjoamasta tuesta. Haluamme myös selvittää isien toiveita siitä, kuinka päivähoiton palveluita voisi kehittää yksityisellä puolella. Toivomme, että opinnäytetyömme antaisi kehitysideoita Touhulan päiväkotien lisäksi myös muille päivähoiton järjestäjille. Selvityksessämme kyselylomakkei-

ta jaettiin 45:lle perheen isälle. Kyselylomakkeiden suunnittelu ja toteutus tapahtui hanketoiminnan aikana marraskuussa 2012.

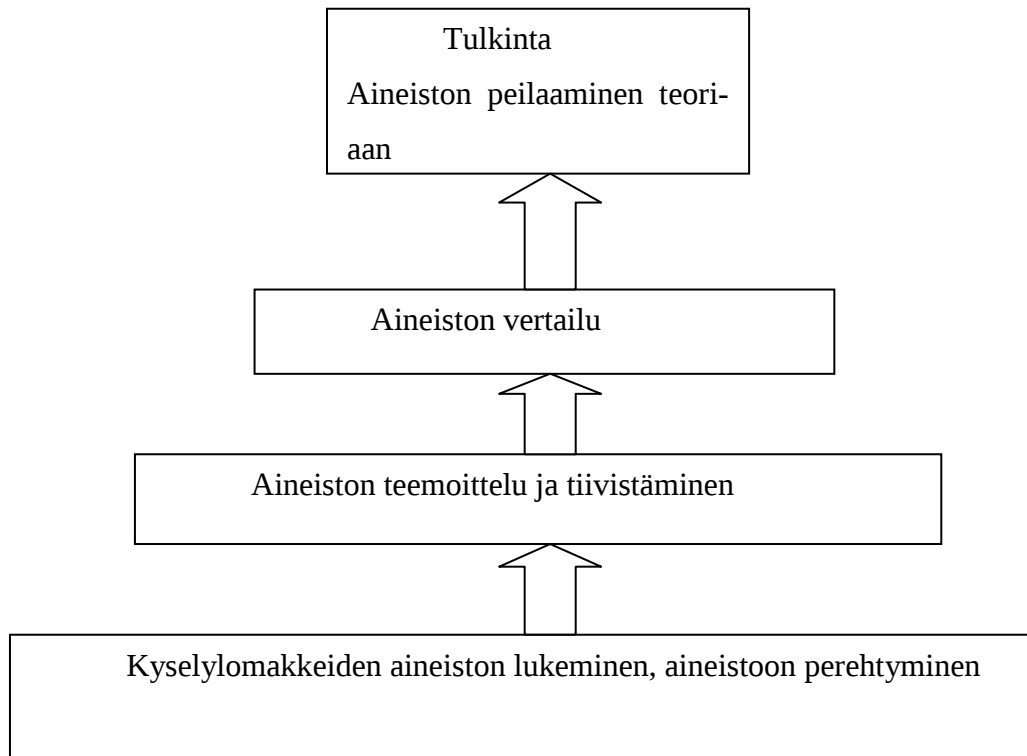
Kyselyjen jakamisen osalta tarvittiin yhteydenpito Oulunsalon osalta, koska emme itse päässeet paikalle. Jakamiseen lupautui Touhulan päivähoiton palvelupäällikkö. Materiaalit toimitimme hänelle sähköpostitse ja hän jakoi ne eteenpäin Oulunsalon päiväkodin 15:sta isälle. Selvityksemme tiedonkeruumenetelmäksi valitsimme kyselylomakkeet, koska koimme sen parhaimmaksi tavaksi tavoittavat isät. Ajattelimme, että parhaiten isät vastaavat anonyymisti ja kysymysten tuli olla mahdollisimman helposti vastattavia, nopeasti, nimettömästi ja uskoimme että saamme näin useamman vastauksen takaisin.

Ensimmäinen vaihe oli tutkimusluvan hakeminen Touhulan päivähoitolta. Esitettyämme hakemuksen päivähoiton päällikölle, hän allekirjoitti sen, jolloin saimme kyseisen luvan. Sen jälkeen aloimme kyselylomakkeiden suunnittelun. Muokkasimme kyselylomakkeita useaan otteeseen, koska halusimme kysymysten olevan mahdollisimman helppoja vastata ja kuitenkin antavan meille paljon tietoa isien ajatuksista.

Testasimme kysymyksiä omien aviomiehien avulla. He lukivat kysymykset ja antoivat hyviä vinkkejä niiden kehittämiseksi. Teimme myös muutoksia opettajan ehdotusten pohjalta. Kuitenkin miestemme korjaukset koimme eniten miesten näkökulmaa esille tuovaksi. Kun kyselylomakkeet olivat mielestämme tarpeeksi miehille kohdistettuja, jaoimme ne kirjekuoressa lasten lokeroihin. Teimme vastauksia varten palautuslaatikot, joihin isät palauttivat kyseiset vastauslomakkeet.

6.2 Aineiston analyysi

Ennen johtopäätöstä luimme aineiston useaan kertaan. Teemoittelimme saamamme vastaukset teema-alueiden mukaisesti ja vertailimme niitä toisiinsa. Listasimme teemat omiksi ryhmiksi. Seuraavalla sivulla on graafinen esitys työn etenemisestä.

Kuva 2: Aineiston analyysin eteneminen

Luimme teemoiteltua aineistoa useita kertoja läpi ja tutkimme aineistoa päiväkotitouhulan asiakasperheiden isien näkökulmasta. Vertailimme saatujen vastauksien eroavaisuuksia teemojen mukaisesti. Saimme kokonaiskuvan isien toiveista päivähoidon tuen tarpeesta ja toiveita toiminnan kehittämisen suhteen. Peilasimme saatuja vastauksia olemassa oleviin teorioihin. Lähtökohtana kvalitatiivisessa eli laadullisessa tutkimuksessa on todellisen elämän kuvaaminen, jota pyritään tutkimaan mahdollisimman kokonaisvaltaisesti.

Kvalitatiivisesta tutkimuksen pyrkimyksenä on pikemminkin löytää tai paljastaa tosiasioita kuin todentaa jo olemassa olevia väittämiä. Kvalitatiivisen tutkimuksen tyypillisiä piirteitä ovat laadullisten metodien käyttö aineiston hankinnassa. Suositetaan metodeja, joissa tutkittavien näkökulmat ja ”ääni” pääsevät esille. Opinnäytetyössämme todellisen elämän, isien näkökulman ja toiveiden huomioiminen toteutetaan kyselyn yhteydessä, joka on yksi kvalitatiivisen tutkimuksen päämenetelmistä. Kyselyistä saamamme tiedon analysoimme teemojen ja sisällönanalyysin avulla. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2012, 161 - 164, 205, 223.) Selvityksessä hajanaisesta aineistosta pyritään saamaan mielekästä, selkeää ja yhtenäistä informaatiota. (Tuomi, Sarajärvi 2009, 108.)

6.3 Teema 1: isän tuki nyt

Päivähoidon tavoitteena on turvata päivähoitopalvelujen saatavuus perheen tarpeen mukaan ottaen huomioon myös lasten yksilölliset tarpeet. Tavoitteen toteutumista auttaa keskitetty ulkoinen ja päiväkodeissa tapahtuva sisäinen palveluohjaus ja riittävän monipuolinen palveluverkosto, jossa kyetään huomioimaan alueelliset eroavaisuudet ja perheiden palvelutarpeet. Toiminnassa kiinnitetään yhä enemmän huomiota kasvatuskumppanuuden kehittämiseen vanhempien kanssa. Tavoitteena on tukea perheitä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa kasvun ja oppimisen kysymysten ja huoltien ilmaantua. Työmuotoina yhteistyössä on avoin asioiden puheeksi ottaminen sekä moniammatillinen verkostotyö.

Keskeisenä johtajatuksena on lapsen hyvinvointi ja kokonaisvaltainen tuki, jotka mahdollistuvat lapsen luonnollisessa kasvu-, kehitys- ja oppimisympäristössä. Vanhempien kanssa käytävää vuorovaikutusta pyritään tehostamaan perinteisen toimintamallin lisäksi käyttämällä tehokkaasti hyväksi sähköisiä tietojärjestelmiä kuten esimerkiksi ”Muk-sukirja”, joka on sisäinen intranetti, mihin vanhemmat ja henkilökunta on saanut tunnukset. Päiväkoti Touhulan yksiköissä järjestetään kaksi kertaa vuodessa vanhempainil-ta, Vasu-keskustelut ja perhetapahtumat. Näiden lisäksi vanhempien toivotaan olevan tiiviisti yhteydessä päiväkodin henkilökuntaan aina tarvittaessa. Saamiemme vastausten perusteella isät ovat suhteellisen tyytyväisiä päivähoidon henkilöstöltä saamaansa tukeen.

6.4 Teema 2: Isien tuen tarve

Saimme selville että, isät kokevat tarvitsevänsä ja saavansa tukea kasvatuksellisissa asioissa päivähoidolta. Esille nousi lasten kasvatukseen, oppimiseen ja sosiaalisten taitojen kehittymiseen liittyvän tietouden lisääminen. Isiä askarrutti lasten terveelliset elämäntavat ja niiden oppiminen esimerkiksi liikunnan ja ruokailun avulla. Isät haluavat että toimintatavat ovat yhteneväiset kodin ja päivähoidon välillä. Isät haluavat päivähoidolta konkreettisia neuvoja esimerkiksi pukeutumisen ja arkisten haasteiden suhteen. Isät painottivat myös tiedotuksen tärkeyttä. He haluavat tietää pienetkin muutokset päiväohjelmassa.

Kommentteja:

*”Tukea perhettä omalta osaltaan lasten kasvatuksessa.
Tietoa lapsen toimimisesta ryhmässä.”*

”Kasvatukseen, oppimiseen, sosiaalisten taitojen kehittymiseen, pk:n tehtävä tukea perhettä kasvatustehtävässä.”

”Kasvatukseen, oikeudenmukaiseen ja kannustavaan lapsen ikään sopivien taitojen kartuttamiseen, esim. leikkien avulla. Terveellisten elämäntapojen oppimiseen: liikunta ja ruokailu.”

6.5 Teema 3: Isien näkemys ihannepäiväkodista

Tähän avoimeen kysymykseen isät vastasivat runsassanaisesti. Tärkeimpinä asioina isät tuntuivat pitävän, että lapset viihtyvät, päiväkotito on kodinomainen ja tarjolla on monipuolista toimintaa. Päiväkodin henkilökunnalta toivotaan tasapuolisuutta sekä yksilöllistä hoito- otetta ja ammatillisuutta. Osa isistä olivat sitä mieltä, että nykyinen päiväkotito Touhula on juuri ihanteellinen hoitopaikka.

Kommentteja isien ihannepäiväkodista:

”Kaikkia lapsia kohdellaan tasavertaisesti, kiusaamiseen puututaan heti ja siitä pitää puhua vanhempien kanssa. Päiväkodissa syödään monipuolisesti. Opetellaan elämän perusasioita ja lapsille perusaskareita. Puuhastellaan ja leikitään.”

”Paikka, johan lapsi haluaa vapaapäivänäkin. Paikka, jossa lapsia kohdellaan oikeudenmukaisesti, tasapuolisesti ja hellästi _ vaalean punaisia prinsessaleikkejä ja mullaltakin tuoksuvia seikkailuleikkejä innoittaen. Arkiaamun herätykset ovat vähintäänkin yhtä haastavia lapsille kuin aikuisillekin. Päiväkodin aamunkin pitäisi alkaa siksi leppoisasti ja turvallisesti, vaikka välillä vilkkaidenkin lasten leikit saattavat hoitohenkilöstön pinnaa kiristää. Lapsi on päiväkodin asiakas ja tarvitsee hyvää asiakaspalvelua.”

”Piparin tuoksuinen eli vois vähän leipoo ☺ Sopivasti laulua ja leikkiä.”

6.6 Teema 4: Pienryhmätoiminta isille

Kukaan isistä ei ollut halukas osallistumaan päiväkodissa pienryhmätoimintaan, eivätkä olleet halukkaita isille suunnattuihin ryhmätapaamisiin. Isät toivoivat päivähoidon järjestämiä koko perhen tapahtumia.

6.7 Teema 5: Henkilökunnan lähestyttävyyys

Isien kokemukset henkilökunnan lähestyttävyydestä olivat hyvin erilaisia. Tämä oli kyselyn ainoa kohta, jossa mielipiteet jakautuivat. Osa isistä koki henkilökunnan kommenttien olevan turhia, jos mitään erityistä ei ollut sanottavana. Osa taas halusi tietää lapsiensä päivän tapahtumat hyvinkin yksityiskohtaisesti. He myös kommentoivat eri henkilön lähestyttävyyden riippuvan kasvattajasta, toisia oli helpompi lähestyä.

Kommentteja:

”Välillä tullaan kertomaan päivän tapahtumista, välillä ei. Toki varmaan riippuu ohjaajista ja missä ryhmässä kyseinen ohjaaja on.”

”Asioista on hyvä puhua, mutta palaute ei ole itsetarkoitus- joskus on kiva vain todeta/kuulla, että ”nähdään taas huomenna.”

”Minkä lähestymisen??=> Ainoat viestit ovat sähköpostilla, siis sähköisen järjestelmän kautta. Aamulla toivotetaan ”huomenta ja ip, kun haetaan niin ”moikka”.=> Ehkä voisi olla piirun aktiivisempi, vai pitäisikö minun olla?”

7 TUTKIMUSTULOKSET

Jotta selvitys on uskottava, asioista tehtyjen tulkintojen on vastattava tutkittavien ajatuksia. Vahvistettavuus edellyttää, että tutkimus ja tehdyt tulkinnot ovat samansuuntaisia kuin toisissa vastaavissa tutkimuksissa. Aineistoon liittyviä luotettavuuden kriteereitä ovat aineiston riittävyys, analyysin kattavuus, analyysin arvioitavuus. (Eskola & Suoranta 1998, 212 – 217.)

Selvityksen kohderyhmänä olivat alle kouluikäisten lasten isät, joiden lapset ovat päivähoidon asiakkaina päiväkotit Touhulan Nurmijärven ja Oulunsalon yksiköissä. Valitsimme selvitykseen Nurmijärven ja Oulunsalon, koska halusimme tehdä maantieteellistä vertailua sekä selvittää isien toiveita. Vastausprosentti jäi aika alhaiseksi. Kokonaisuudessaan neljästäkymmenestäviidestä kyselylomakkeesta saimme vastauksia kahdeksantoista.

Joutuimme tekemään lisäpyynnön ja vetosimme isien avun tarpeellisuuteen kehittämässä. Emme tiedä mikä oli syynä vähäiseen vastauksien määrään. Yhdeksi syyksi arvioimme isien tyytyväisyyden tämänhetkiseen päivähoidon tarjoamaan tukeen. Alueellisia eroja ei vastauksissa esiintynyt. Isät eivät kaivanneet omia pienryhmiä, eivätkä halunneet päiväkodin järjestävän heille omia tilaisuuksia, vaan he arvostavat perheen yhteisiä tapahtumia. Kysymyksiä lomakkeessa oli yhteensä kolmetoista. Seitsemän ensimmäistä oli perustietokysymyksiä. Loput kuusi olivat avoimia kysymyksiä, joihin isät saivat vastata kukin oman kokemuksensa mukaan.

7.1 Vastanneiden perustiedot

Vastanneiden isien ikäjakauma oli 30- 48 vuotta. Kaikilla vastanneilla isillä oli vähintään ammatillinen koulutus ja suurin osa olivat korkeakoulun käyneitä. Kolme isistä oli käynyt yliopiston. Yksilapsisia perheitä ei ollut lainkaan. Suurin osa isistä oli ydinperheen jäseniä, yksi isä asui uusioperheessä ja yksinhuoltajaisia ei ollut ollenkaan. Kaikki isät asuivat päiväkodissa asiakkaana olevien lastensa kanssa. Päiväkotit Touhulan yksiköt ovat avautuneet vuonna 2012, joten perheiden asiakkuudet ovat pisimmillään tällä hetkellä vuoden mittaisia.

7.2 Vastaukset avoimiin kysymyksiin

Jokainen vastaaja oli vastannut kaikkiin kuuteen avoimeen kysymykseen, saimme paljon vastauksia. Isät olivat vastanneet hyvin samansuuntaisesti. Kaikista vastauksista tuli esiin isien tyytyväisyys tämänhetkisiin toimintatapoihin. Vastauksista teimme johtopäätökset, että isät eivät yksin ilman äitien mielipiteitä olleet kovin innokkaita vastaamaan perheitään koskeviin kysymyksiin. Jo vastausten alhainen määrä kertoi asian olevan näin.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET

Suurin osa kyselyymme vastanneista isistä oli sitä mieltä, että päiväkodilta haluttu tuki on enemmänkin kasvatuksellista tukea, kuten lasten oppimiseen ja sosiaalisiin taitoihin liittyvää. Myös arkirutiinit, kuten terveellinen ruokailu ja pienet arkiset haasteet olivat asioita, joihin isät kaipasivat tietoa ja tukea. Kuitenkaan päivähoidon henkilöstöltä ei kaivattu henkilökohtaisempiin tai arkaluontoisempiin asioihin apua. Useat ja etenkin korkeasti koulutetut isät kokivat, että lapsen äidiltä saa arkaluontoisiin kysymyksiin riittävät vastaukset. (Paananen 2006, 58).

Arkaluontoisemmissa asioissa isät tukeutuvat päivähoitohenkilökuntaa helpommin neuvolan henkilöstöön. Koemme, että isät tukeutuvat helpommin neuvolan palveluihin kuin päivähoidon henkilökuntaan. Asia selkeni meille omien kyselyiden vastauksien lisäksi tutustuessamme neuvolasta tehtyyn tutkimukseen isien osallisuudesta neuvolan asiakkuuteen. Siinä isien osallisuus oli lisääntynyt 80 % viiden vuoden aikana. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2008.)

Toivoimme saavamme vastauksia huomattavasti enemmän kuin saimme. Emme olleet varautuneet niin pieneen palautusprosenttiin. Teimme vielä uusintakierroksen ja saimme edelleen pettyä, kun isien aktiivisuus oli pientä. Oulunsalon yksikön isät eivät ehkä olleet siksi niin kiinnostuneita vastaamaan, koska emme kumpikaan ole sieltä kotoisin, emmekä työskentele kyseisessä yksikössä. Nurmijärven yksiköstä taas olimme odottaneen melkein kaikkien palauttavan kyselylomakkeet, koska meistä selvityksen tekijöistä on toinen siellä töissä. Myöhemmässä vaiheessa isät havahtuivatkin, että Merja Helminen oli opinnäytetyö- kyselyn tekijä. Vaikka kyselylomakkeet jaettiin henkilökohtaisesti, oli isille jotenkin jäänyt epäselväksi jakajan ja työn yhteys, näin ainakin joidenkin osalta. Hiukan jälkeinpäin on asia meitä mietityttänyt, koska omasta mielestämme asian hyvin konkreettisesti esitimme. Voisiko olla kyse helpommasta tavasta olla sanomatta, ettei asia niin kiinnostanut. Siitä emme voi olla varmoja. Saatujen vastausten perusteella saimme kuitenkin aika hyvän ja yhtenäisen kuvan kysytyiden päiväkotien isiltä.

Opinnäytetyötä suunnitellessamme, tarkoituksena oli tehdä siitä produktio, joka kartottaisi isien tuen tarvetta päivähoidon asiakkaina sekä antaisi työkaluja päivähoidolle per-

heiden kokonaisvaltaiseen tukemiseen. Kyselyihin vastanneiden isien pieni osallistumisprosentti johti meidät tekemään aiheesta selvityksen tutkimuksen sijaan. Koska vastauksien määrä oli alle 50 %, ei sitä olisi tieteellisenä tutkimuksena voitu pitää luotettavana. Isät eivät myöskään olleet halukkaita osallistumaan päivähoidon järjestämiin isien yhteisiin tapahtumiin tai pienryhmiin. Selvityksessä jäi saavuttamatta tieto, minkälaista toimintaa päivähoito voisi järjestää, jotta se pystyisi isiä tukemaan paremmin. Tämä seikka johti siihen, ettemme voineet puhua työstämme produktina, koska emme saaneet mitä päivähoidolta toivottaisiin. Yksi selkeä isien vastauksista noussut asia oli, että isät toivoivat perheen yhteisiä tapahtumia. Tässä olisikin hyvä jatkoselvityksen kohde, jossa voisi selvittää perheiden hyvinvointia tukevia toimia päivähoidon keinoin.

Tuloksia käsiteltiin myös Touhula Nurmijärven henkilökuntapalaverissa ja vastaukset herättivät paljon keskustelua. Palaverissa mietittiin henkilökunnan tapaa kohdata vanhemmat ja sitä miten kohtaamisia voisi parantaa ja yhtenäistään koko henkilökunnan taholta, olihan siitä saatu hieman negatiivista palautetta. Yhteisesti sovittiin myös yhteinäiset toimintatavat. Erilaiset persoonat ovat työyhteisön rikkaus, mutta se ei saa silti näkyä ammatillisessa työotteessa.

Ammatillisesti saimme paljon erilaisia huomioita niin omista työskentelytavoista kuin työn tekemisen haasteista. Työmme osoittautui suuritöiseksi ja aikaa vieväksi. Molemmat ovat olleet työssä koko opiskelun ajan sekä perhe on asettanut omat haasteensa aikatauluttaessa työmme edistystä. Tiimityömme on toiminut erittäin hyvin, olemme tukeneet toinen toistamme sekä saaneet voimaa jatkaa työssämme eteenpäin. Työmme on saanut laajempaa näkemystä, kun selvitystyön toteuttajia on ollut kaksi. Yksi suuri haaste selvitystyölle on ollut isien huono aktiivisuus ja haluttomuus avautua perheen asioista. Vaikka olimme ajatelleet työmme haasteeksi juuri isien vastaamis-innokkuuden, oli kysymyslomakkeiden pieni vastausprosentti kuitenkin meille suuri haaste. Huonosta vastausprosentista johtuen jouduimme tekemään kyselyiden uusintakierroksen. Pettymys oli suuri, kun uusintakierroskaan ei tuottanut toivomaamme vastausmäärää. Tämän asian analysointi johti myös omien käsitysten muuttamiseen, emme olekaan ehkä saavuttaneet niin maksimaalisen hyviä kysymyksiä kuin luulimme. Opimme myös, ettei kaikki tapahdu aina silloin kuin pitäisi. Pitkäjänteisyys on kasvanut meillä molemmilla, onhan työn tekeminen vaatinut meiltä puolitoista vuotta. Opinnäytetyö on ollut myös avartava ja opettava kokemus lähdekirjallisuuden lukemisen myötä. Olemme tutustu-

neet useaan ammatilliseen kirjallisuuteen sekä artikkeliin, joihin emme ehkä olisi koskaan muuten törmänneet. Tiedon lisääntyminen on siis ollut myös yksi isoimmista opeista ammatillisesti meille molemmille.

LÄHTEET

Alasuutari, Maarit 2003. Kuka lasta kasvattaa. Tampere: Tammerpaino.

Antila, Kaisa-Maija & Uusitalo, Taija 2009. Opinnäytetyö: "Isäksi on helppo tulla, vaikeaa on isä olla" : tutkimus isyyteen saadusta tuesta ja isäryhmistä. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

http://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/2378/Antila_Kaisa-Maija%20ja%20Uusitalo_Taija.pdf?sequence=1

Coronaria Päivähoito Oy 2012. Pehdytyskansio.

Eskola, Jari & Vastamäki, Jaana 2003. Teemahaastattelu: opit ja opetukset. Teoksessa Eskola, Jari & Suoranta, Juha. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino, 1998

Halme, Nina 2009. Isän ja leikki - ikäisen lapsen yhdessäolo. Helsinki: Yliopistopaino.

Harjula, Heidi & Viskari, Hanna 2009. Partavettä ja piirileikkejä: Isä-lapsi -kahvila isyyden tukemisen muotona. Opinnäytetyö. Pirkanmaan ammattikorkeakoulu.
http://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/6230/harjula_heidi.pdf?sequence=1.

Hirsjärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2004. Tutki ja kirjoita. 10. osittain uudistettu painos. Tammi, Helsinki.

Hirsjärvi, Sirkka; Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2007. Kirjayhtymä Oy: Keuruu.

Hirsjärvi, Sirkka; Remes, Pirjo & Sajavaara, Paula 2012. Tutki ja kirjoita. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy.

Huttunen, Eeva (1989) Päivähoidon toimiva arki. Varhaiskasvatuksen käytäntöjen kehittäminen. Jyväskylä: Suomen Kaupunkiliitto.

Jämsä, Juha & Kalliomaa, Susa 2011. Isyyden kielletyt tunteet. Vammala: Vammalan

kirjapaino.

Kalland, Mirjam & Sinkkonen, Jari 2011. Varhaislapsuuden tunnesiteet ja niiden suojeleminen. Helsinki: WSOYpro

Kankkunen, P. & Vehviläinen-Julkunen, K. 2009. Tutkimus hoitotieteessä. Helsinki: WSOYpro.

Kansaneläkelaitos. Kelan lapsiperhe-etuustilasto, tilastoryhmä. Helsinki 2012. Viitattu 12.2.2013.

[http://www.kela.fi/it/kelasto/kelasto.nsf/alias/Perhe_11_pdf/\\$File/Perhe_11.pdf?OpenElement](http://www.kela.fi/it/kelasto/kelasto.nsf/alias/Perhe_11_pdf/$File/Perhe_11.pdf?OpenElement)

Kasvun kumppanit. Varhaiskasvatussuunnitelma. Viitattu 22.10.2012.

http://www.thl.fi/fi_FI/web/kasvunkumppanit.fi/johdon_tueksi/ohjaa/suosituksien/varhaiskasvatussuunnitelma

Kirsti Karila, Jarmo Kinos ja Jorma Virtanen. (Toim.) 2001. Varhaiskasvatuksen teoriasuuntauksia. Jyväskylä : PS-Kustannus.

Kekkonen, Marjatta 2012. Kasvatuskumppanuus puheena. Viitattu 30.9.2012.

<http://www.thl.fi/thl-client/pdfs/7ca705d5-e5be-415f-b70b-4b862c8e707f>

Kohti tutkivaa ammattikäytäntöä Diakonia ammattikorkeakoulu 2010. Tampere: Juvenes Print Oy.

Korhonen, Katja; Lahtinen, Noora 2012. "PARAS ASIA MITÄ MINULLE ON

TAPAHTUNUT" Isien kokemuksia ja tunteita isyydestä sekä äitiys- ja lastenneuvolapalveluista. Opinnäytetyö. Pohjois- Karjalan ammattikorkeakoulu. Viitattu 12.2.2013.

http://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/39408/Korhonen_Katja_Lahtinen_Noora.pdf?sequence=1

Korhonen, Merja 1999. Isyyden muutos. Joensuu: Joensuun Yliopistopaino.

Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta 1996 / 361. Viitattu 9.10.2012.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19960619?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=Laki%20lapsen%20huollosta%20ja%20tapaamisoikeudesta%20361%2F1983>

Laki lapsiasiavaltuutetusta 2004 / 1221. Viitattu 10.10.2012.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2004/20041221?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=Laki%20lapsiasiavaltuutetusta%202004>

Lapsen oikeuksien sopimus 1959. Viitattu 9.10.2012.

http://www.unicef.fi/Lapsen_oikeuksien_sopimus_koko

Lastensuojelulaki 13.4.2007/417. Viitattu 30.09.2012.

[http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417?search\[type\]=pika&search\[pika\]=lastensuojelulaki](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417?search[type]=pika&search[pika]=lastensuojelulaki).

Latvala; Eila & Vanhanen-Nuutinen; Liisa 2001. Laadullisen hoitotieteellisen tutkimuksen perusprosessi: Sisällönanalyysi. Teoksessa Sirpa Janhonen & Merja Nikkonen (toim.) Laadulliset tutkimusmenetelmät hoitotieteessä. Helsinki: WSOY

Mahler M, Pine F & Bergman A 1975. The psychological birth of the human infant. New York: Basic Books.

McLanahan, Sara & Sandefur, Gary 1994. Growing Up with a Single Parent: What Hurst, What Helps. Cambridge, Mass.: Harvard University Press.

Myllärniemi Jorma . Viitattu 11.12.2012. <http://www.jotte.info/>

Määttä, Paula 1999. Perhe asiantuntijana. Erityiskasvatuksen ja kuntoutuksen käytännöt. Opetus 2000. Jyväskylä: Atena.

Mölläri Ninna, Tervo Pauliina 2011. Isyyden tukeminen Lapin sairaanhoitopiirin kuntien äitiysneuvoloissa. Opinnäytetyö. Rovaniemen ammattikorkeakoulu. Viitattu 12.2.2013.

http://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/38874/Tervo_PauliinaMollari_Ninnapdf.pdf?sequence=1

Nurmijärvi 2011.Kuntaesite. Viitattu 10.3.2013.

http://www.nurmijarvi.fi/filebank/4254-Nurmijarvi_kuntaesite2012.pdf

Oulu 2013. Viitattu 10.3.2013. <http://www.ouka.fi/kuntaliitos>

Paajanen, P. 2006. Päivisin leiväntuoja, iltaisin hoiva-isä. Alle 3-vuotiaiden esikoululasten isien näkemyksiä ja kokemuksia vanhemmuudesta. Perhebarometri 2006. Väestöntutkimuslaitoksen katsauksia E 24/2006. Helsinki: Vammalan Kirjapaino Oy.

Pulkkinen, Lea 2002. Mukavaa yhdessä : sosiaalinen alkupääoma ja lapsen sosiaalinen kehitys. Jyväskylä. PS-Kustannus.

Puolimatka, Tapio 2011. Kasvatus, arvot ja tunteet . Helsinki. Suunta-kirjat.

Päivähoitolaki 1973/ 3619.01.1973/ 36. Viitattu 30.09.2012.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1973/19730036>

Sinkkonen,Jari 1998. Yhdessä isän kanssa. Juva: WSOY-kirjapainoyksikkö.

Sinkkonen, Jari 2008. Mitä lapsi tarvitsee hyvään kasvuun. Helsinki. WSOY.

Sinkkonen, Jari 2010. Nuoruusikä .Helsinki. WSOY.

Sinkkonen, Jari 2012. Isäksi ensi kertaa. Helsinki. WSOY, 2012.

Sosiaaliportti i.a. Lastensuojelun käsikirja. Viitattu 15.09.2012

<http://www.sosiaaliportti.fi/fi/lastensuojelunkasikirja/tyoprosessi/erityiskysymykset/lastensuojelunpaihdetyo/>.

Sosiaali- ja terveysministeriö, 2008:4. Isien ja isyyden tukeminen äitiys- ja lastenneuvoloissa. Viitattu 10.2.2013.

http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=28707&name=DLFE-3639.pdf&title=Isat_ja_isyyden_tukeminen_aitiys__ja_lastenneuvoloissa_fi.pdf

Suomen perustuslaki 1999 / 731. Viitattu 9.10.2012.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=Suomen%20perustuslaki%201999>

Tasa- arvolaki 9.12.1999 / 1146. Viitattu 8.10.2012.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19991146?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=tasa-arvolaki>

Terveysten ja hyvinvoinninlaitos 2012. Viitattu 22.10.2012.

http://www.thl.fi/fi_FI/web/kasvunkumppanit.fi

Terveysten ja hyvinvointilaitos 2012. Viitattu 22.10.2012.

http://www.thl.fi/fi_FI/web/kasvunkumppanit-fi/tyon/menetelmat/kasvatuskumppanuus

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2002. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.

Vanhempainliitto 2013. Viitattu 22.10.2012.

http://www.vanhempainliitto.fi/koti_ja_koulu/kasvatuskumppanuus_varhaiskasvatuksessa

Virtanen, Petri 2007. Arviointi. Arviointitiedon luonne, tuottaminen ja hyödyntäminen Helsinki: Edita Prima Oy.

Väestöliitto 2012. Pari & perhe 3/2007. Viitattu 3.3.2013. [http://vaestoliitto-fi-](http://vaestoliitto-fi-bin.directo.fi/@Bin/136602b355a4ed7a75faa46a44c2974a/1362307515/application/pdf/208226/ParijaPerhe3_07.pdf)

[bin.directo.fi/@Bin/136602b355a4ed7a75faa46a44c2974a/1362307515/application/pdf/208226/ParijaPerhe3_07.pdf](http://vaestoliitto-fi-bin.directo.fi/@Bin/136602b355a4ed7a75faa46a44c2974a/1362307515/application/pdf/208226/ParijaPerhe3_07.pdf)

Värri, Veli-Matti 2004. Hyvä kasvatus - kasvatus hyvään. Tampere: Tampereen Yliopistopaino Oy – Juvenes Print.

Yhdenvertaisuuslaki 20.1.2004/21. Viitattu 9.10.2012.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2004/20040021?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=yhdenvertaisuuslaki>

Yleisradio 2012. Miehen elämää neljän naisen kanssa. Viitattu 30.3.2013.

http://yle.fi/uutiset/miehen_elamaa_neljan_naisen_kanssa/6362044

LIITE 1: SAATEKIRJE

Arvoisa isä!

Olemme kaksi sosionomi/ lastentarhaopettaja- opiskelijaa, Merja Helminen ja Niina Järvinen. Valmistumme keväällä 2013 Diakonia- ammattikorkeakoulusta, Järvenpään toimipisteestä. Opinnäytetyömme tutkimuksen kohteena on selvittää, kuinka Isät ovat kokeneet päivähoidon henkilöstön heille tarjoaman tuen ja onko se ollut riittävää. Tällä hetkellä olemme hanketyöharjoittelussa päiväkotitouchulassa, Nurmijärvellä. Harjoittelun aikana teemme kyselyn päivähoidon asiakkaana oleville isille. Tavoitteenamme on saada tietoa tulevaa opinnäytetyötämme varten.

Juuri Sinun vastauksesi on tärkeä tutkimuksemme toteuttamiseksi.

Tarkoituksemme on toteuttaa tämä tutkimus Touchulan päiväkotitouchula Oy:n päiväkodeissa Nurmijärvellä ja Oulussa.

Vastausten pohjalta pyrimme selvittämään, onko isien tukeminen päivähoidossa riittävää ja miten sitä voitaisiin jatkossa kehittää.

Ohessa liitteenä lähetämme kyselylomakkeen, jonka toivomme sinun palauttavan viimeistään 23.11.2012 päiväkodissa olevaan vastauslaatikkoon.

Kyselyyn vastaaminen tapahtuu nimettömänä luottamuksen säilymiseksi ja lomakkeet hävitetään asianmukaisesti tutkimuksen jälkeen.

Tutkimustuloksissa ei näy yksittäinen vastaaja tai mistä päiväkodista kyselylomake on saapunut.

Valmis opinnäytetyö on nähtävissä Diakonia-ammattikorkeakoulun sähköisessä opinnäytetietokannassa keväällä 2013.

Kiitos vastauksestasi.

Merja ja Niina

LIITE 2: KYSELYLOMAKE ISÄLLE

Ympyröi sopivin vaihtoehto tai kirjoita vastaus
sille varattuun tilaan.

1. Vastaajan ikä vuosina _____ vuotta
2. Koulutus
 - a) Peruskoulu, keskikoulu
 - b) Ylioppilas
 - c) Ammatillinen koulu
 - d) Korkeakoulu
 - e) Yliopisto
3. Lasten lukumäärä
 - a) Yksi lapsi
 - b) Kaksi tai useampia lapsia
4. Millainen on perhemuotosi
 - a) Yksinhuoltaja
 - b) Etävanhempi
 - c) Uusioperhe
 - e) Ydinperhe
5. Asutko tässä päiväkodissa olevan lapsen/ lasten kanssa?
 - a) Kyllä
 - b) Ei
6. Kauanko lapsesi on ollut päivähoidossa?
 - a) Alle vuoden
 - b) 1-2 vuotta
 - c) 3 tai enemmän

7. Kauanko lapsesi on ollut Touhulan päiväkodissa?
- a) Alle 6 kuukautta
 - b) 6-11 kuukautta
 - c) 1-2 vuotta
 - d) 3 tai enemmän vuotta
8. Mainitse kolme sellaista asiaa, johon haluat päivähoidon henkilökunnalta tukea?
9. Kerro asioita, joissa kaipaat ohjeita päivähoidolta?
10. Miten koet henkilökunnan lähestymisen?

11. Jos isille järjestettäisiin pienryhmiä, niin tulisitko mukaan?
- a) Kyllä
 - b) Ei
12. Mikäli vastasit kyllä edelliseen kysymykseen, niin kerro mitä pienryhmältä toivoisit?
13. Kuvaile ihannepäiväkoti